

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜS

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ-SAYI: 120-26 TEMMUZ 1977 FİYATI: 5 TL

MHP İLE YAKINLAŞMA DEMOKRASİYE İHANETTİR

KARANLIĞI AYDINLIĞA
ÇEVİRMEK İÇİN

TÖB-DER ULUSLARARASI
DAYANIŞMAYI
PEKİŞTİRMİŞTİR

YAVRU DENKTAŞ'IN "YAVRU VATAN" DA MARİFETLERİ

GEÇENLERDE "KIBRIS BARIŞ HAREKATI" NİN ÜÇÜNCÜ YILDÖNÜMÜ ÇEŞİTLİ TÖRENLERLE KUTLANDI. YAZ SICAKLARINDA PEK MERAK SARILAN ŞOVENİZM İÇİN "İYİ" BİR GİRİŞ YAPILDI. ANCAK BU HENGAME İÇİNDE KENDİLERİNE ÖZGÜRLÜK GETİRDİĞİ SÖYLENEN TÜRK TOPLUMUNUN NERELERLE KARŞI KARŞIYA BULUNDUĞUNU DA UNUTMAMAK GEREKİYOR. DENKTAŞ VE OĞLUNUN ÖNCÜLÜĞÜNDEKİ GERİCİ KLIK, KIBRIS' TAKİ İLERİCİ GÜÇLERE KARŞI GENEL BİR SALDIRI İÇİNDE BULUNUYOR.

Türkiye'de yaz ayları hamaset ayları oldu. Geçen yazı "Hora"nın dümensu-yunda "vatan, millet, sakarya" diye geçirdi kimileri. Bu yaz da Kıbrıs hareka-tının üçüncü yıldönümü dolayısıyla bol bol hareket filmi seyretti televizyonlar-da. Dinletilen serhat türkülerinin ve sa-vaş filmlerinin ardından harekati, ger-çekleşiren Ecevit geldi ekranlara. CHP Genel Başkanı da İngiltere'ye gidişini, Sisco ile karşılıklı menavraları bir güzel anlattı, ama bugün Kıbrıs'ta neler oluyor, neler bitiyor bunlara hiç değinmedi.

HAMASET PERDESİ VE GERÇEK

Kıbrıs Federe Denktaş Devleti, Tür-kiye'deki politik gelişmeleri yakından izliyor. Bir ara, CHP hükümetinin güven-oyu alma olasılığı karşısında, yeni hükü-mete şirin görünebilmek için kabinde bazı göstermelik değişiklikler yapmayı denedi. Ancak güvenoyundaki başarısız-lıktan sonra bundan hemen vazgeçti. İşin aslına bakılırsa, kalın bir hamaset edebi-yatıyla örtülü Kıbrıs olayının ardında ne-lerin yattığını Türkiye'de "ilerici" bir politik partinin kendine sorun edinmedi-ğini Denktaş ve çevresindekiler de çok iyi biliyor. Türkiye'de demokrasi müca-delesini yürüttüğünü söyleyen CHP ve li-derlerinin Kıbrıs'taki açık faşist girişimler karşısında hiç sesini çıkarmayışı Denk-taş ve çevresinin haklılığını gösteriyor.

"Yavru vatan", "ulusal çıkarlar" per-desi ile örtülüp değme "demokratların" bile hiç değinmediği, ilgilenmediği Kib-ris'ta neler oluyor? Cevabı hemen vere-lim: "Barış Harekati" ile özgürlüğüne kavuştuğu söylenen Türk toplumu bug-ün en açık faşist girişimlerle, anti-komünizmin en bayağısı ile karşı karşı-ya.

BABASININ OĞLU

Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş'ın bir oğlu var. Adı Raif Denktaş. Yüksek tahsilini ÖDTÜ İdari İlimler Fakültesinde yapan küçük Denk-taş okul sıralarında uzun saçları, pop müziğine olan merakı ve orkestra ele-manlığı ile dikkat çekmişti. Yavru Denk-taş, tahsilini tamamlayıp yavru vatana döndükten sonra hızla yükseldi. Bugün, Kıbrıs'ta "zaman" adlı bir gazete çıka-riyor. Gazeteciliğin yanı sıra UBP Genel Sekreterliği ve milletvekilliği de yapıyor. Raif Denktaş gerek gazetecilikte, gerek-se milletvekilliğinde ilerici demokrat çev-relerin karşısına azılı bir gerici olarak çı-kiyor. Bunu gazetesinde ve milletvekili olarak verdiği "söylevlerde" hergün ka-nıtlıyor.

ANTIKOMÜNİZMİN BU KADARI...

Denktaş'ın Zaman gazetesinin 18 Haziran tarihli sayısı, bunun örnekleri

Raif Denktaş: "Sanayi Holding'de Kızıl Faşizm Hüküm Sürmektedir"
Buna Ne Diyebilecekler?
DISK, PEO ve yandaşlarının
davamızı hançerlemelerinin
yeni belgesi

ile dolu. Kıbrıs'ta ileri sendikal hareke-tin temsilcileri Kıbrıs Türk Amme Me-murları Sendikası (KTAMS) ile Dev-İş'in bazı liderlerinin Türkiye'de DISK ile girişimleri dayanışma, bakın küçük Denktaş'ın gazetesinde nasıl değeri-lendiriliyor:

"Dünyanın hür demokratik ülkelerin-den ve özgürlükçü demokratik yapının getirdiği özgür sendikacılığı benimseyen hiç bir kuruluşun katılmadığı bu toplan-tıda bulunan Erdal Hüseyin, Ahmet Zeki ve Hasan Sarıca, komünist ülkelerle ve kimliği sendikacı maskesi altında gizle-nen KGB ajanları ile dayanışmalarını vurgulamışlar, açıkçası Kıbrıs'ta uygula-yacakları Uluslararası Komünist metod-lar hakkında direktif almışlardır."

Zehir hafife Denktaş'ın gazeteside daha sonra Kıbrıs'lı ilerici sendikacıların Türki-ye'de DISK tarafından verilen "talima-tı"(!) da açıklıyor:

"Hükümetle her an mücadele, emni-yet kuvvetleriyle göğüs göğüse savaş içi-n-de olacaksınız."

Adanın emperyalist güçlerin etkisin-den arınmış, bağımsız, toprak bütünlüğü sağlanmış bir statüye kavuşmasında, buna paralel olarak da Kıbrıs'ta işçi sınıfı mücadelesinin gelişmesinde bü-yük bir ürküntü duyan çıkar çevreleri, kendilerini Denktaş ve ailesinin ağır ve kalemlerinden dökülen bu pespaye anti-komünizmle korumaya çalışmaktadırlar.

LIBYA VE SSCB

Gerici Denktaş kliğinin güdümünde ki Türk-Sen'in, Sanayi Holding'de yetki-yi ilerici Dev-İş'e kaptırması kudurganlığı daha da artırmıştır. Küçük Denktaş bu sendikal gelişmeyi gazetesinde "Sanayi Holding'de kızıl faşizm hüküm sürüyor" biçiminde değerlendirmiştir.

Meclis'te Libya'ya işçi gönderilme-sini eleştiren, Libya'da sendika bulunma-dığını ve gönderilen işçilerin orada esir muamelesi gördüğünü söyleyen Cumhu-riyetçi Türk Partisi (CTP) lideri Özker Özgür, Raif Denktaş'tan "Peki, Rusya'da sendika var mı?" gibi çok veciz(!) bir cevap almıştır. Özgür'e cevaben konuşan Denktaş, konuşması sırasında Özgür'den

yalnızca "çüş" cevabını almıştır.

Gerici-lik ve anti-komünizm hezeyan-ları ile Türkiye'deki ilerici sendikal hare-kete de dil uzandıktan çekinmeyen Denktaş klığı, DISK'in Kıbrıs konusun-da savunduğu çözüm yoluna da saldır-makta ve bayatlamış bir yöntemle "DISK'in Rumlarla aynı paralelde oldu-ğu" türünden sözlerden medet ummak-tadır.

Aynı zamanda Ulusal Birlik Partisi (UBP) Genel Sekreteri bulunan Denk-taş'ın oğlu Raif Denktaş'ın çıkardığı ga-zete, içerik açısından tam anlamıyla Türkiye'de çıkan Hergün, Bayrak ve benzerleri kıvamındadır. Gazetenin say-falarında "Ergenekon" konulu "tarihi" çizgi romanlar da bulmak mümkündür.

KIBRIS'TA DEMOKRATİK GÖREV

Federe Denktaş Devleti'nin ortakları en büyük direniş ve tepkiyi Kıbrıs'taki ilerici partilerden ve sendikalardan gör-mektedirler. Gerek UBP'ne karşı olan partilerin ve liderlerinin tepkileri, ge-rekse KTAMS ve Dev-İş'in başını çek-tikleri ilerici sendikal hareket, Denktaş ve çevresindeki çıkar bebesesini çileden çıkarmaktadır. "Rumlarla kardeşçe ve barış içinde bir arada yaşanabileceğini" söylemek bile bu çıkar şebekesi için çok büyük bir suçtur. "Komünizm" dir, "Türklüğe ihanet" tir.

Kıbrıs halkının başındaki bu gözü dönmüş çıkar şebekesinin karşısında şu anda Türkiye'deki ilericiler ve ilerici ör-gütlerle dayanışmalarını sürdürmeye ça-laşın partiler ve sendikalar yer alıyor. Türkiye'deki ilerici demokrat güçler ve sosyalistler, adada emperyalizmin ve kü-çük bir çıkar şebekesinin hedefleri doğ-rultusunda gerici-lik en bayağı yöntem-lelerini kullanarak saldırıya geçerken kar-şı-sında Kıbrıs'lı ilericiler ve demokratlarla omuz omuza olmak zorundadırlar. Bu hiç bir bahane-ile, hiç bir gerekçe ile geçiştirilemeyecek bir görevdir. "Ulusal çıkar", "nazik konu" gibi gerekçelerle, Kıbrıs'taki faşist termanışı durdurma mücadelesi ertelenemez, geciktirilemez.

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi: Nihat SARGIN • Genel Yayın Yönetmeni: Osman SAKALSIZ • Yazı İşleri Mü-dürlüğü: Metin CULHAĞOĞLU • Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI • YÖNETİM: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 • İSTANBUL BÜROSU: Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş İSTANBUL Tel: 26 35 67 • ABONE KOSULLARI: Yıllık: 200 TL, 6 Ay-lık: 100 TL • Posta Çeki: YURUYUŞ Dergisi 100234 • İLAN KOSULLARI: Arka Ka-pak (Renkil): 15 000 TL, Arka Kapak (Siyah Beyaz): 12 000 TL, İç sayılarda sütun satımı: 40 TL, Yayın İlanları % 50 indirimlidir. • BASKI: Oality News Web-Ofset Tes-tisleri

KARANLIĞI AYDINLIĞA ÇEVİRMEK İÇİN

YÜRÜYÜŞ

Yılgınlık ve umutsuzluk olabilir. Yılgınlık da, umutsuzluk da bir yerde olağan karşılanabilir. Olağan olmayan ve bu nedenle de mücadele edilmesi gereken, yılgınlığın ve umutsuzluğun süreklileştirilmesi. Yılgınlık ve umutsuzluk süreklileşirse, mücadele olmaz.

Yılgınlık ve umutsuzluk nasıl sürdürülür? Çeşitli yollar var. Bir tanesi baskı ve terör. Diğeri ise sürekli olarak boş, temelsiz umutlar yaratmak. İşçi sınıfı hareketi, hem baskı ve terör karşısında, hem de temelsiz umutlar karşısında gerçekleri vurgular. Sektör yada anlayışsız, alaycı yada böbürlenmesi olduğu için değil, kitlelerin korku, yılgınlık ve bezginliğe kapılmasını önlemek için gerçekleri tekrarlar. Korkunun, yılgınlığın ve umutsuzluğun süreklileşmesini önlemek için sürekli olarak kurtuluş yolunu, boş değil gerçek hedefleri gösterir.

Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşundan bu yana vurguladığı doğrular, bugün yaşanıyor. Türkiye İşçi Partisi'nin seçim döneminde tekrarladığı gerçekler, bugün Türkiye'nin yaşanan gerçekleri oldu. Bugün, şaşkınlık ve bezginlik ortamında, bu doğrular bir kez daha vurgulanıyor. İşçi sınıfı örgütü, doğruları ve gerçekleri her zaman vurgular. Ama böbürlenmek için, "biz demiştik" demek için vurgulamaz. Yaşanan doğruları, alaycılıkla ve dudak bükererek tekrarlamaz. Aynı nitelikte yeni hatalara düşmesini güçleştirmek için vurgular. Yanılgıya görenlere, doğru yolu göstermek için tekrarlar. Kitlelerdeki bezginlik ve umutsuzluğu bilinç ve kararlılığa dönüştürmek için vurgular. Gelecek hedefleri gösterir.

Yalnızca umutsuzluk ve bezginlik dönemlerinde değil. Korku ve yılgınlık dönemlerinde de. Örneği geçmişte var. 12 Mart öncesinde, doğruları yalnızca işçi sınıfının sosyalist örgütü gördü. Tekrar tekrar vurguladı. Türkiye İşçi Partisi'nin yöneticileri. 12 Mart zindanlarında ve mahkemelerinde de aynı doğruları tekrarladılar. Bugün de tekrarlıyorlar.

Bunu aynı hatalara bir kez daha düşmemesi için, aynı boş beklentilere bir daha kapılmaması için yapıyorlar. Ne 12 Mart zindanlarında ne de daha sonra TİP'liler 12 Mart'ta hata yapılanın karşısında böbürlenmediler. Hata yapanlara, umdukları çıkmayanlara alayla bakmadılar. Tersine, hatalarını anladıkları sürece, bir yandan doğruları vurgulayarak, hata yapanlara yoldaşça ve dostça yaklaştılar. Safalarını açtılar. 12 Mart döneminde yanılanların bir bölümü bugün TİP saflarında mücadeleyi sürdürüyorlar. Onlar da eski yanlışları yeni partileri ile birlikte vurguluyorlar. Yol göstermek, yeniden hatalara düşülmesini güçleştirmek için.

12 Mart'ın korku ve yılgınlığından sonra günümüzün bezginlik ve umutsuzluğu. 5 Haziran sonrasının kısa coşku dönemini, şaşkınlık, umutsuzluk ve bezginlik dönemi izledi. Halen sürüyor. Şaşkınlıklarını açıkça gösterenler var. İyi niyetle ortaya dökenler var. Başkaları da. Örneğin "kimileri şaşıyor" diye kendi şaşkınlıklarını kendi kendilerine anlatanlar da var. İlerici basında ilk kez "Qua Vadis Ecevit" başlığını taşıyan okuyucu mektupları çıkıyor.

Bezginlik ve umutsuzluktan sıyrılma için önce kimin neyi yapabileceğini kavramak gerek. Başkalarına yapamayacakları işleri yüklemekle ancak iki "sonuç" elde edilebilir: Önce yapamayacakları işleri görevlendirilenlerin acizliği, sonra da yapacakları işi başkalarına devredenlerin şaşkınlığı ortaya çıkar. Acizlik ve şaşkınlıktan ise yalnızca bezginlik ve umutsuzluk çıkar.

Türkiye'de demokrasi mücadelesinin köklü görevlerini, ancak sosyalist mücadele ekmeni etrafında başlanabilecek görevleri CHP'ye yükleyen sosyalistlere yapacak iş kalmadı. Kendilerine yapacak iş kalmadığını bütün seçim dönemi boyunca gösterdiler. "CHP'nin kayıtsız şartsız desteklenmesi gerektiğini" söyleyerek hiç bir iş yapmamış oldular. Sonuçta CHP'nin acizliği ile destekleyicilerinin şaşkınlığı ortaya çıktı. Bugün bu ataletin meyvalarını şaşkınlık ve bezginlik olarak topluyorlar. Kendi şaşkınlıklarını, üçüncü çoğul şahıslara yükleyerek rahatlama yaşıyorlar.

Bütün bunları aşmak gerek. Bütün bunlar, bilimsel sosyalist hareketin tekrar tekrar vurguladığı gerçekler hatırlanarak aşılabilir. Eleştiri, tartışma ve

uyarı olmadan kimsenin kimseyi hiç bir yere götüremeyeceği kavranarak aşılabilir. Bir kesim, eleştiri, tartışmayı ve uyarıyı unuttu. Yeteneklerini, mücadele azimlerini ve inançlarını CHP'ye ipotek ettiler. Böylece yetenek, azim ve inançlarını güdükleştirdiler. Bugün bunları CHP'nin törpüsünden kurtarıp, bilimsel sosyalizmle bilemeleri gerekiyor. Bezginlik ve umutsuzluk ancak böyle aşılabılır. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gereksinimleri ancak böyle karşılanabilir. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gereksinimleri ancak böyle karşılanabilir. Sosyalist örgüt, doğruları bunun için tekrarlıyor. Aynı 12 Mart'ta yanılanlara tekrarladığı gibi.

Yeni bir MC'ye, yeni tehlikelere karşı mücadele, ancak eski hatalardan annarak yükseltilebilir. Mücadeleyi güçlendirmeye zorunluluğu var. Eski hatalar, genel doğruları eski biçimde tekrarlayarak aşılmaz. Genel doğruları eski biçimde tekrarlayarak mücadele güçlendirilemez. MC'ye karşı mücadelede, parlamento içindeki demokratik güçlerin kendi başlarına yeterli olmadığı söyleniyor. Bunun parlamento dışı demokratik toplumsal muhalefetle güçlendirilmesi gerektiği söyleniyor. Eskiden de söyleniyordu. Bunların tümü doğru. Ancak özüne inilmediği sürece genel doğrular genel doğrular olarak kalır. Genel doğrular tekrarlanarak özel ve somut başarılar elde edilemez.

Mantığı ve özü kavrayabilmek için önce şunu anlamak zorunlu: Parlamento içindeki ve dışındaki güçlerin birliği basit bir toplama hesabı olarak görülemez. Eğer parlamento dışı toplumsal muhalefetin eylemleri, beklentileri ve hedefleri parlamento içindeki güçlerin çizdiği sınırlar içinde sürdürülürse, bu, parlamento içi mücadelenin parlamento dışı mücadele ile güçlenerek bütüleşmesi anlamına gelmez. Parlamento dışı muhalefet parlamento içi muhalefet tarafından "ehlileştirilerek" aynı dar kalıplar içine hapsedilirse, güçlere güç katılmış olmaz. Çünkü, parlamento içi muhalefetin demokratik toplumsal muhalefet tarafından desteklenmesi zorunluluğu, demokratik toplumsal muhalefetin parlamento içi muhalefetten daha ileri, daha tutarlı çizgide maddesinden kaynaklanıyor. Potansiyel ve nitelik olarak parlamentodaki CHP grubunun çok ilerisinde olan demokratik toplumsal muhalefet, eylem ve kararlılık açısından da CHP'nin ilerisinde olmadığı sürece parlamento muhalefeti dışından desteklenmesi büyük bir anlam taşımaz. Bu zorunluluğun gerekçesi büyük ölçüde ortadan kalkar.

Demokratik toplumsal muhalefeti eylem ve kararlılık açısından CHP'nin ilerisine götürmek için ise mutlaka eleştiri, tartışma ve uyarı gerek. Eleştiri, tartışma ve uyarı olmadan, kitlelere CHP'nin ilerisinde hedefler göstermeden, CHP'nin niteliğini anlatmadan demokratik toplumsal muhalefet güçlenemez. Parlamento dışı muhalefet CHP kanallarına hapsedildiği sürece, CHP parlamento grubunu bir adım ileriye götüne olanağı ortadan kalkar.

Demokratik toplumsal muhalefeti güçlendirmek ve CHP'yi ileriye çekmek için ise önce "mecburiyet" mantığından kurtulmak gerek. Başkalarının "mecburiyet" bilincini de ellerinden almak gerek. Kitlelerin muhalefeti, CHP'nin strateji ve perspektiflerine göre törpüldüğü sürece "mecburiyet" mantığı ortadan kalkmaz. Mecburiyet mantığının bilincinde olanlar da demokrasi mücadelesi açısından hiç de olumlu olmayan bir esnekliğe kavuşurlar. CHP ve lideri, solun bir kesiminin hediyesi olan mecburiyet mantığının bilincinde olduğu için AP ile diyalog önerirken hiç bir kaygı duymadı. Hiç bir tepkiden çekinmedi. Bugün aynı bilinç sonucunda, dolaylı yollardan ama rahatlıkla MHP ile diyalog girişimlerine başlanabiliyor. Sol, "ben sana mecburum" dediği sürece, bu tatsız esneklik sürececek. CHP'yi "faşizmi ehlileştirme" girişimlerinden alıkmak için önce CHP'nin karşısında ehlileşme sınavı vermekten kurtulmak gerekiyor.

Karanlığı aydınlığa çevirmek zorunlu. Sosyalistler karanlığı, yılgınlığın gerekçesi değil, aydınlığın habercisi olarak değerlendirmek zorundalar. Yeni MC'nin karanlığı ancak dünyanın yanlışlarını aşarak, dünyanın "mecburiyetçiliği" ni bırakarak, yeni ve daha ileri bir mücadele için seferber olarak aydınlığa çevrilebilir.

MHP İLE YAKINLAŞMA

CHP ve MHP arasında ve dolaylı karnallarla bağlatılan "diyalog" ilk meyvesini iki partinin genel sekreterleri arasında mektuplaşma ile verdi. CHP Genel Sekreteri Orhan Eyyüboğlu'nun MHP Genel Sekreteri Osman Albayrak'a yazdığı mektupta şu cümleler yer aldı: "Genel Başkanımız Sayın Ecevit'in yüreğinde insanlık sevgisi, barış duygusu o kadar kökleşmiştir ki, sevgi, barış ve saygı kelimeleri Ecevit'in simgesi olmuştur." Bu sözler, Eyyüboğlu'nun bir alışkanlık haline getirdiği her demette Ecevit'in kişiliğine övgü ifade etme politikasının bir örneği olmakla fazla bir anlam ifade ediyordu. En azından bu mektuplaşmadan CHP Genel Başkanı'nın haberi olduğunu ve belli bir zaman içinde iki parti arasındaki yakınlaşmaya "ümitle" bakılabileceğini gösteriyordu. CHP Genel Başkanı ise MC Hükümeti kurulurken ortaya çıkan son anlaşmazlıktan önemli ölçüde umutlandı. Pazarlıkta anlaşmazlık çıkabileceğine inanmaya başladı. Ancak bu kez anlaşmazlık MSP'nin değil MHP'nin çıkaracağını düşündü. Bu yüzden geçen haftaki grup toplantısına giderken MHP "kulinden" haber bekledi. MHP'nin, İçişleri Bakanlığının MSP'ne bırakılmasına razı olma kararını aldığı haberi gelince Grup'ta yapmayı tasarladığı konuşmadan vazgeçti. O günkü grup toplantısı sohbet ile geçiştirildi.

DİBACE ÖZERİNDE ANLAŞMA

CHP Genel Sekreteri'nin mektubunda CHP'nin sevinci de dile getirildi. "Kurucu Meclis tarafından hazırlanan ve kabul edilen Anayasamızın dibacesine ve bütün ilkelere partimizin de bağlı olduğunu söyleyemiz o kurucu Mecliste çoğunluğu elinde bulunduran Cumhuriyet Halk Partisi için sevindiricidir." denildi. MHP, cevap mektubunda "dibaceye bağlılık" ifadesinin bulunmasını memnuniyetle karşıladı. Çünkü MHP, mektuplaşmadan çok önce aralamaya başladığı yakınlaşma politikasında belli ortak kelimeleri belli adunlar olarak kabul etmişti. "Dibaceye bağlılık" MHP Genel Sekreteri'nin CHP Genel Sekreteri'ne yolladığı mektuptan çok önce Cumhuriyet Halk Partisi'ne gönderilen yazınlaşma koşullarından birisi idi. Nitekim MHP, bunun kendilerinin istediğini olduğunu göstermek için başka açıklamalar da yaptı. MHP Genel Sekreteri'nin 15 Temmuz tarihli mektubuna verilen CHP cevabının açıkladığı 17 Temmuz tarihinde MHP Genel Sekreter yardımcısı Sonmunoğlu bir başka demec verdi. Bu demette de "anarşinin" önlenmesi, "mevcut bütün siyasi partilerin Anayasamızın dibacesine yer alan ilkelere etrafında birleşmesi ve anarşiyeye karşı ortak bir tavır takınılması ile mümkün olacaktır" deniliyordu.

YAKINLAŞMA ZAMANA BAĞLI

MHP, Cumhuriyet Halk Partisi ile yakınlaşmaya şu andaki temel taktiği olarak görüyordu. Ancak bunun için zamana ihtiyaç olduğunu da gözlerden kaçırıyordu. Bu yüzden yakınlaşma

NIHAYET CİDDİ BİR İŞ BULDU

sürecinde belli aşamalar koydu. "Dibaceye bağlılık" ile bunlardan birisi geride kaldı. Bunun arkasından Cumhuriyet Halk Partisi'nin "MHP'nin faşist olmadığını açıklaması" gelecekti. Daha sonra "komünizme karşı olduğunun açıklanması" yer alacaktı. Bütün bunlar, MHP tabanındaki "faşizmin mantığını" bilmeyen saf unsurları alıştırmak için gerekli sayılıyordu. MHP, faşizm yolunda yeni mevziler kazanabilmek için belli bir süre ile sınırlı olabilecek bir CHP yakınlaşmasına önem veriyordu. Kendi tabanını hazırlamak için de zamana ihtiyacı vardı.

"İÇİME SİNDİREMİYORDUM"

CHP Genel Başkanı da CHP-MHP yakınlaşması üzerinde düşünmeye başladı. Ecevit'in özel değerlendirmesi şöyle başlıyordu: "MHP ile bir koalisyonu içime sindiremiyordum." Ancak Ecevit, bir kez düşünmeye başlamıştı. "İçime sindiremiyorum" dedikten sonra şöyle devam ediyordu: "Acaba oylarını bu kadar bızlı artıran MHP, bundan sonra oy yoluyla iktidara gelmeyi düşünür mü?" Bu düşünce CHP Genel Başkanı için başka argümanları da ele almayı gerektiriyordu: "Acaba CHP-MHP koalisyonu, MHP'ni cinayet işlemekten alıkoyar mı?" Bütün bunlar Ecevit'i içtenlikle düşündüren "sorunlar" olmaya başladı. Bundan sonra da MHP ile daha yakından ilgilenmeye ve MHP'den gelen haber ve mesajları daha dikkatlice dinlemeye başladı.

GÖNEŞ'İN EKSANTRİZM MERAKI

Demokrat Parti'den başlayıp Hürriyet Partisi ile devam eden ve şimdi de CHP içinde sürdürülen siyasi hayatında hep eksantrik görüşlere meylen CHP'nin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turan Güneş, MHP için daha "olumlu" düşüncelere sahipti. Güneş'e göre "MHP 77 seçimlerinin en önemli gelişimi" idi. Bu yüzden "ciddiyeye" alınması

gerekliyordu. Turan Güneş, nihayet, hayatında ciddiye alacak "bir şey" bulmuştu. Bu yüzden Kıbrıs senliklerini kutlamak üzere Kıbrıs'a hareket ederken bile "Türke'ten ne haber?" diye sormadan edemedi. Turan Güneş, Kıbrıs'a hareket ederken bile MHP'den bir "mesaj" bekliyordu.

YURUYUŞ geçen hafta CHP Grup Başkanı Vekili Ali Nejat Ölçen'in Ecevit'e bir CHP-MHP Koalisyonu önerdiğini yazdı. CHP Senatörü Hamdi Özer'in bu konudaki açık mektubunun MHP Grubunun tektir makinası ile çoğaltılıp dağıtıldığı basında yer aldı. Bunun dışında CHP'li bir senatör ile Batı kentle-

lerinden bir milletvekilinin MHP'ine transferinin şimdilik öndendiği ileri sürüldü. Bütün bunlar, bu konuda MHP'nin elde ettiği "ilk başarılar" oluyordu. Ancak bu başarılarda en büyük rolün yine İstanbul'a ait olduğunun bilinmesi gerekiyordu. İstanbul'un "etkili çevreleri", MC hükümeti kurulurken bir Ecevit-Türk görüşmesini sağlamak için ellerinden gelen tüm ağırlıkları koydular. Ancak Ecevit buna yanaşmadı.

FAŞİZME YENİ MEVZİLER İÇİN

Faşist parti MHP, son yıllarda işgal

1. 2. MC, BATAKTAN BATAĞA

Kuruldu, kuruluyor, derken MC gene kuruldu.

Geçtiğimiz haftanın Çarşamba gece yarısına kadar AP, MSP ve MHP arasında sürdürülen yağmacı pazarlıklar sonuçlandı ve Perşembe günü Çankaya köşküne çıkan Demirel Bakanlar Kurulu listesini Cumhurbaşkanına sundu.

Köşkin onayını alan MC aynı gün meclislerde Cumhurbaşkanlığı tezekeresi okunduktan sonra resmen göreve başladı. Üçlü cephe ortaklarının liderlerinin deyimleriyle 16 gündü oluşturalar "çatı" daha ilk anda çatladı ve Bakanlar Kurulu listesinde yer alan AP Bitlis Senatörü Kamran İnan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından istifa etti...

AP'li Kamran İnan'ı yatıştırmak için çaba gösterirken, Cuma günü sabahı aynı partinin temelinden çatlık sesler gelmeye başladı.

TEMELDEKİ ÇATLAK

Ankara Milletvekili Orhan Alp, yazılı bir açıklama yaparak, Genel Başkanı ve

"cunta" diye nitelendirdiği çevresini ağır bir dille suçlayarak, hükümete güvenoyu veremeyeceğini bildirdi.

AP'li Orhan Alp'in açıklamasını AP içinde gelen yeni yeni söylenti ve belirtiler izledi. İnan'ın istifası ve Alp'in tepkisi elbette bir kaynağa ve zemine dayanmalıydı...

MC daha ilk anda çürük-çank yapıyla ne ele vermekte gecikmemiştir.

Kamran İnan herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınırken, Alp'in ağır açıklaması AP içindeki dalgalanmanın dayandığı sancılı açıklamaya yetiyordu.

Alp, Demirel'i, etrafında "cunta" yaratmakla suçluyor, "inhisarcı, tarafgir ve hilipçi" olduğunu ilan ediyor ve şöyle diyor:

"Demirel ile birlikte kendi aralarında da hergün biraz daha kenetlenen bir grup, ayak oyunları ve Bizans entrikaları ile faaliyet göstermekte Türkiye'nin kaderine sahip olmaya devam etmektedir."

YAĞMANIN ARDINDAKİ KUŞKU

Orhan Alp'i tanıdıklarını iddia edenler, bu harekete kendisinin Bakan olamaması dolayısıyla duyduğu öfkeye bağlıyorlardı.

Olay bir yönüyle belki de böyleydi ama AP içinde Demirel'e ve Demirel'in Bakanlığa abone ettiği isimlere duyulan bir tepki duvarının oluştuğu da bir gerçektir...

Tam bir yağmacılıkla sürdürülen koalisyon oluşturma çalışmalarından sonra, yağmada unutulmanın ezikliğini yaşayanların bulunması da doğaldır.

AP içindeki sarımsı sadece böylesine bir kışkırtılığa mi dayanıyordu? Bu soruya tam anlamıyla "evet" demek de mümkün değildir.

İflas edeceği bugünden belli bir MC macerasına yeniden sürüklenişin dışı vurulmayan korkusu ile normal koşullarda yüce divan önüne oturması isten bile olmayan Demirel'in peşinde sürüklenişten duyulan endişenin varlığı da, AP içindeki dalgalanmanın nedenleri arasında olsa gerektir. Buna ilişkin ipuçlarına Orhan

Lockheed Dosyası Kapandı mı?

Lockheed Skandalı, bir rüşvet olayından daha önemli birolay. Önemi, yalnızca Türkiye'ye rüşvet verildiğinin açıklanmasına karşın, tek Türkiye'de rüşvet alanların kişiliklerinin ortaya çıkarılmasından ileri gelmiyor. İş bununla kalsa "ülkede ki terslikler tek değil" deyiş geçiştirmek de mümkün olabilir. Fakat Lockheed dosyasının günlük politikada önemli bir yer sahip olduğu konusunda yaygın bir kana var. Bazı politikacıların, Lockheed Dosyasının kapalı tutulmasıyla, bazı kişilerin istedikleri kararları almaya zorlayabildikleri ileri sürülüyor.

CHP Hükümeti'nin Lockheed Skandalı ile ilgili açıklama yapması için gerekli uyarılar eksik edilmedi. Vatan'da İhami Soyas şunları da yazdı: "Bu Lockheed skandalı patlak verdiğinde, olayın üstüne gidenler türlü savlarla ortaya çıktılar. Öylesine savlar ki, bu rüşvetçiliğe buluşmayan kalmadı. Bir takım saygın CHP'lilerin bile adı, bu işe buluşturıldı. Şimdi CHP tüm belgeler elindeyken bu konuda bir açıklama yapmaz, kamu oyunun unutkanlığından yararlanmaya kalkışırsa bilmedir ki, çok kişi, demek ki bu işte bir takım CHP'lilerin de pannağının olduğu doğrudur diye düşünürse haksız olmaz."

CHP, Lockheed konusunda bir açıklama yapmadan hükümeti devir teslim etti. Böylece CHP açısından Lockheed Dosyası kapatılmış oldu. CHP, günlük politikanın kirliliğini artıran bir ilithabı delmek olanağını kullanamadı.

DEMOKRASİYE İHANETTİR

enayi invezien korumak istiyor. Büyük basında, devlet kadrolarında ve en son olarak artırdığı oylarla önemli mevziler kazandığı kanısında. Bundan sonra yeni mevziler kazanabilmek için bugün işgal ettiği mevzilerde tahkimat yapmasının gerekli olduğunu düşünüyor. Bunun için ise bir "meşrulaşma dönemi"ne ihtiyaç görüyor. Kamu oyunda MHP'nin cınayellerden arındırılması için "başış taaruzuna" geçmesi bu yüzden.

Burada, CHP kadar ve CHP'den daha

çok "ilerici kamu oyunu" etkileyenlere güveniliyor. CHP'nin her yaptığına, ilerilik adına, "evet" diyenler, bunun da ötesinde, CHP'nin her manevrasına bir kılıf hazırlamayı görev bilenen eksik değil. CHP-MSP Koalisyonu zamanında ne yaptıkları ortaya çıktı. MSP'nin bir sermaye partisi olduğunu vurgulayarak mevcut somut durumda en az zararlı koalisyon şekli olduğunu savunmak yerine MSP'nin "solculuğu" üzerine kamu oyu yaratılmaya çalışıldı. MHP de aynı "ko-

laylıktan" yararlanmayı planlıyor. Bir CHP-MHP yakınlaşmasının bir süre için faşizme ve faşist örgütlere karşı mücadeleyi kurabileceğini düşünüyor. Bu yüzden Gün Sazak, MC Hükümeti kurulurken bile CHP'ne "istediğiniz zaman hazırız" haberini gönderiyor.

DEMOKRASİYE İHANETTİR

CHP-MHP yakınlaşması, demokrasiye ihanettir. Geniş işçi ve emekçi yığınla-

rın faşizme karşı mücadele bilinç ve kararlılığını sapıracak her girişim gibi demokrasiye karşı büyük bir suikasttır. Tarih, tekrerrü değildir. Batı Avrupa'nın tarihe mal olmuş faşizm deneyimleri, elde ettikleri mevzileri, bir süre "başış taaruzları" ile korudular. Sonra tekrar hücumla geçtiler. Türkiye işçi sınıfı ve siyasal örgütü, faşizme karşı mücadele bilinç ve kararlılığını kırmaya yönelik her türlü planı boşa çıkarmak için görev başındadır.

Alp'in açıklamasında rastlamak mümkündür. Alp'in açıklamasında şöyle bir bölüm de vardır: "Türkiye'nin büyük problemlerinin halledilemeyeceğine kanaat getirdiğim için..."

MHP UZANTILARI

Alp olayından sonra AP içinde gelen çatlık seslerin sahiplerine dikkatlice bakıldığında olayın başka boyutları da dikkati çekmektedir. AP içindeki MHP'lerin kıpırdanışı... Gerçi Orhan Alp AP içinde MHP'li olarak tanınmamaktadır ama parti içinde çatlık ses çıkartanlar arasında MHP'ilerin bulunması dailgindir. Sadece ambalajında AP yazan bu isimler AP içinde adeta yangına körükte gitme rolünü sürdürmektedirler.

Bir A. Nihat Akay, bir Özgür Atalay AP içindeki MHP uzantısının önde gelen isimlerindendir. Cephe ortaklığı içinde yer alan Saadetdin Bilgiç, Önel Şakar da "titreyip kendine dönebilecekler" arasındadır.

KIRLI BOHÇA

Gerçi olanlar ilk bakıldığında MHP'ın AP'de olanlarla ilgisi görünmemekte-

dir ve gerçekten fitili ateşleyen de bu Truva atı olmamıştır ama MHP'nin söz konusu gelişmelere "yan cebime koy" serinkanlığıyla baktığı da bir gerçektir.

MC'nin kurulduğu gün MHP'li bakanların, CHP'li eski bakanlara çiçek buketleriyle gitmeleri nezaket kuralından çok önümüzdeki dönemde MHP'nin CHP ile ilişkileri düzeltmede duyduğu özeni ve hesapları ele vermektedir. Nitekim MHP'li yayın organları birdenbire CHP vadilerine tebessümle bakar olmuşlardır. Bu yayın organlarından birinin baş yazısında CHP'ye "iyi" bir muhalefet görevi düştüğü kaydedilerek, böylece "ileride yeni koalisyon imkanlarından CHP'nin yararlanabileceği" vaadilmektedir.

MHP'DEN CHP'YE BAKIŞ...

MC'nin kurulmasına karşın MHP içinde en çok tartışılan konuların başında olanı bir CHP-MHP koalisyonuna gidilmesi düşüncesi gelmektedir.

Muhalefette kalan bir AP'nin suyu çekilmiş kuyu gibi olacağı bilinmekte, CHP ile ortaklık kurulduğu takdirde CHP bünyesinde meydana gelecek tepkiler hesaplanarak birbirine ilmeklenmektedir. Ağır bir propaganda bombardıma-

nı altında kitlelere en çıkar yolun AP-CHP koalisyonu olduğu yalanının sürdürüldüğü bugünlerde birdenbire AP'nin rolünü yüklenecik bir MHP'nin toplayacağı puanlar hesaplanmaktadır.

Güvenoyu alıp almayacağı bugünden belli olmayan MC'nin hiç değilse bir süre için düze çıkmasından siddetle yarar uman sadece Demirel'dir... Yağmacılıktan başını almayan MSP ile demokrasinin köküne kibrit suyu ekmeyle yönelik politikalar peşindeki MHP "vurgun vuranlar" parolasıyla hareket etmektedirler.

Bankaların, sigortalıların devletleştirileceği yalanından bir hayli lezzet almış görünen MHP'nin büyük sermaye sözcüsü basın tekelleri tarafından uzunca bir süre için özenle kollanması da ilginçtir.

DEMİREL - İNAN

Bu tablonun altındaki kıpırtıya bu boyutlarda bakmadıkça yalnız başına bir MC ve Kamran İnan istifası kuru kalmaktadır.

Kamran İnan, AP içinde Demirel'e alternatif rolünü bugüne kadar göründüğü kadıyla tek başına sürdürmüştür. Demirel, İnan'ın olası bir MC bozunun-

BATAKTAN BATAĞA

YORUYOŞ başkaya hazırlanırken, İnan'ın istifasının resmîyet kazanıp kazanmadığı henüz belli değildi. Ancak İnan'ın hükümette kalması halinde erişeceği bilinmektedir. İnan'a istediği Dışişleri Bakanlığı verildiğinde ise Demirel'in de önemli bir genişleyiş yapacağı bilinmektedir.

Bu haftanın sonunda yapılacak güven oylamasında MC güven alacak mıdır, alamayacak mıdır? Bugün için bu soruya çok çok kesin bir cevap vermek mümkün değildir.

Ama bilinen bir şey varsa o da, baktaktan çıkan MC'nin baktaktan başka tek şansı olmadıdır. Nasıl ki, MC'lere geçit veren politikaların başka şansı yoksa...

İsmail Cem Yerine Ajanslara Sekiz Milyon

CHP Hükümeti'nin TRT Genel Müdürlüğü konusundaki politikası en çok MC Hükümeti'nin eski ve yeni başkanı Demirel'i neşelendirdi. Demirel, işgalci Karataş'ı uzaklaştırmak İsmail Cem'in TRT Genel Müdürü olmasını isteyen CHP Hükümeti'nin tutumu karşısında "Danıştay kararının tabanını uygulamayı tepesini uyguladılar" diyerek memnuniyetini saklamıştı. CHP Genel Başkanı Ecevit ise TRT Genel Müdürlüğüne vekaleten Cengiz Taşer'i atamakla İsmail Cem kadar "bir başkanının da önünün tıkandığı" kanısında idi.

YORUYOŞ, İsmail Cem'in dünya görüşünü ve kişisel politikasını paylaşmakla birlikte, Cem'in şu anda da TRT'nin tek yasal genel müdürü olduğu-

nu ısrarla savundu. Bu görüşte olan, fakat Cem'in kişisel politikasını paylaşan yada paylaşmayan başkalarının da bulunduğu düpedüz yok. Bunlardan bazıları, CHP Hükümeti'nin açıklanmasından hemen sonra konuyla ilgili Turizm ve Tanıtma Bakanına gittiler. Hukuk açısından "Danıştay kararının bir bütün olarak uygulanması gerektiğini, Turan Güneş'in buna karşı çıkabileceğini" anlatılar. Fakat CHP Hükümeti, bir bütün olan yargı kararını ikiye bölüp bir tarafını uygulamayı tercih etti.

TRT Genel Müdürlüğünde yarım çözümlerle yetinen CHP Hükümeti, üstelik güven oylamasının sonuçlanmasından çok sonra başka bir konuda daha atılan davrandı. Devletin özel ajanslardan ya-

rarlanması için bir kararname çıkardı. Devletin özel ajanslardan yararlanmasa, Turizm ve Tanıtma Bakanlığının bağlı Basın Yayın Genel Müdürlüğünün özel ajanslara abone olması anlamına geliyor. CHP Hükümeti'nin bu atılan tutumu ile ajanslar toplam olarak sekiz milyon lirayı paylaşıyorlar.

CHP, her nedense kamu oyunu etkileyen araçlarla çok yakından ilgileniyor. Hükümet organlarının da bu araçlardan yararlanmasını istiyor. CHP Hükümeti zamanında bazı bakanlıklar bu konuda adımlar attı ve kuruluşlarını, bazı ajanslara abone etti. Güvenoyu alabilirdi takdirde bu uygulamanın MC Hükümeti zamanında da devam edeceğine kuşku yok.

TRT'NİN GERÇEK GENEL MÜDÜRÜ

DERGİNİZİ PEK TANIMAMAK - LA BİRLİKTE 104 VE 105.

sayılarında Konfederasyonumuz DISK'ı ve Sendikamız TEKNİK-İS'i hedef alan yazılarını okuduk. Gerçek dışı iddialarınız da bir işçileri de araç olarak kullanmışınız, bunu da hayrette gördük.

Bizler OYAK ve Ordu Pazarları işçilerinin seçime işbaşına gelmiş temsilcileri olarak bazı konularda size gerçekleri yazmayı uygun buluyoruz.

Daha önce 61. sayınızda yine sendikamız aleyhine yazmış olduğunuz yayın karışısında gönderilen cevaba derginizde yer verme onurluğunuz göstermiş olduğunuz için bu kez cevabımız mehkeme eliyle göndermek zorunda kalmıyoruz. Özür dileriz.

Her şeyden önce sunu belirteyim ki, "Biz DISK" ve işçileri kadroları, onların üst Yönetimlerine karşıyız" gibi bir tavrı almanız size kurtulmuyor. TERCÜMAN Gazetesi de sizinle aynı tavrı alıyor. Bu cabalarınızın somut sonucu tabanla yönetimin arasını açarak örgütleri zayıflatıyor. Halbuki, DISK ve işçileri sendikalar taban ve yöneticileri bir bütündür. Hiç bir yönetici yerinde zorbalıkla oturuyor. Hepsi de Genel Kurullarımızda demokratik yöntemlerle seçilmiş kimselerdir, ve gerçekliğinde aynı yöntemlere göredeven uzaklaştırılıyor. Onun için, Yöneticilerimize yaptığınız saldırıları örgütlerimizde yapmış kabul ediyoruz.

Gelişim yazılarınızda bir takım iddialarınıza: TEKNİK-İS işçileri sattı diyorunuz... "Salmata" olayında mutlak bir karşılık almır. Yapılan toplu sözleşme yöneticilerimiz ne gibi bir çıkar sağladığını kanıtlamamıza bu içgenc iddialarını hiç kimse ciddiye almayacaktır. Yöneticilerimiz sendikal demokrasi içinde eleştirilmeleri gerekir. Ama sizin yaptığınız türden harekât, onları seçen işçiler olarak tüm sendikamıza yapmış kabul ediyoruz.

ediyor ve siddetle kınıyoruz. Yazınızdan anladığımız kadarıyla, size göre, yürütümü ve sonunda elde edilen kazanımlar ne olursa olsun, işverenle toplu sözleşme yapmak "İşverenle kolkola grip, işçileri satmak" oluyor. Bu mantık toplu sözleşme yapmayı reddetmeye kadar gider. Halbuki toplu sözleşmeler, işçi sınıfının ekonomik-demokratik savaşında, kapitalist sömürüyü önlerken savaşında önemli bir araçtır. Veler ki, Konfederasyonumuz DISK'e yön veren tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesi ve gerçeklik ilkesi bu alandaylasama gerçekleştirilmiştir. Bizim toplu sözleşmemizde de bu ilkelere olanaklar ölçüsünde yaşama gerçekleştirilmiştir. Gerek toplu sözleşme taslağının hazırlanmasında, gerekse daha sonraki aşamalarda, üyeler ve temsilciler alınan kararlara yön vermişlerdir.

Grevlerimizde sendikamız ilgisiz kaldığını, grev yerini gören aklı basında hiç kimse iddia edemez. Grevimiz, hem sendikamızın hem de işçi arkadaşlarımızın elden geleni ilgili göstermişliği bir başarıya yürütmüştür.

"Yöneticilerin ilgisizliği bazı işçileri umutsuzlaştırdı" sevkettik olmalı ki, Tec-Büro-İS'den yardım talep ettikler" derken, yöneticileri suçluyor, bu "İşçileri" de konuyoruzuyor. Halbuki o bazı "işçileri" dediğiniz kimseler eskiden beri Tec-Büro-İS'den kopamamış, DISK'e katılmayı sindirememiş, işveren emrinde hareket eden küçük bir azınlıktır. İşçi arkadaşları kıskırtımlar da bunlardır. "Sosyalizm yolunda" olduğunuz iddia ettiğiniz derginiz bu tavrı da anlatmak olansız.

Herici Gençler Derneği'nin sözünü ettiğiniz iddiasını sizden başka duyan yok. Ancak sunu belirteyim ki, bu derneğin üyeleri işçi sınıfının yanında yer almamış olmaları OYAK grevinde de göstermişler "İşçi Sınıfı Havarisi" kesilmeden ellerinden gelen desteği sağlamış-

lardır.

Yazınızda en çok gözümüze carpan bir nika da toplu sözleşme ile neler elde edildiğinden hiç söz etmemiş olmanızdır. Gerçekten de, yazmış olsaydınız, ortalama 2000.-TL. ücret artışı, yılda 4 aylık tutarında ikramiye, ortalama 280.-TL. ilk aylık kadem zammı, 7 yılını dolduran her işçiyi 1 aylık ücreti tutarında kadem tesvik ikramiyesi, 17,5 TL. yemek yardımı, 500.-TL. yakacak yardımı, istifa halinde kıdem tazminatı, ikinci yılı için yasal asgari ücret artısından 600.-TL. kadar herkese ücret zammı ve daha bir çok çeşitli sosyal hakların elde edildiği bir toplu sözleşme ile işçilerin nasıl satıldığını okuyucularınız doğrusu bir hayli merak ederdi.

Grevden önceki ile sonrası arasında sizce fark olmayabilir. Ancak grevle elde edilen istifa halinde 25 günlük her yıl için kıdem tazminatı, asgari ücret artısından 600.-TL. net sayılan herkese uygulanması, basından düşünüldüğünz hedefe bizi götürmüştür. İşyerlerimiz özeğine göre bizler için son derece önemlidir. Bütün bu kazanımlara "İşverenin verdiği" demek, bir "İşçi sınıfı hiçbir zaman bir zam elde edemez, işveren verirse verir" demekle aynıdır.

Bu mantık da derginizin felsefesi mahsus olmalı.

Şimdiye kadar hiçbir işçi arkadaşımızın Sendikamızdan atılmakla tehdit edildiğini yazmamız. Esasen, böyle bir "Tehdit" in DISK'ın sendikalarında yerli olamaz. Ama Tüzümlerde belirtilen suçları işleyenler ancak bu suçları işledikten sonra onur kuruluca "Yöneticilerce Değil" gerekli cezaya ceptirilirler. Düşündüğünüz "Astıgımız astık" türden sendikalar sendikal demokrasiden esen bulunmayan sendikalar. Teknik-İS Sendikamız onlardan biri değildir.

Yazınızda bazı en şaşırılan da temsilcileri olduğunuz "OYAK İŞÇİLERİ"nin imzasını taşıyan bildirisi oldu.

Sendikamıza aslaak olmaya çalışan ve OYAK işçisi ile hiç bir ilişkisi bulunmayan bir takım gösterilerin grev sonrasında dağıtılmasına kalkıştıkları bu bildiriyi, içinde basında sona yalan beyanlardan dolayı işçi arkadaşları yitirdi almışlardır.

Bildirideki "500.-TL." zam yalanını siz, inanabilirliğini arttırmak için olmalı. "1600.-TL." olarak dıwettmişsiniz. Bosuna caba... Sunu biliniz ki, yazının okuyan bizler ve sizler diğer okurlarımız sizin bu yayınları "Yanlışlık", "İyi arastırılmadı" yaptığınız değil, son derece bilimsel bir şekilde işçi sınıfımızın tek Devrimci, Demokratik yinimal sendikal örgütü DISK'a, ona bağlı sendikaları yitirmeye amacıyla yaptığınız keskinlikte inapıyoruz.

Ve suna da inanıyoruz ki, içinde bulunduğumuz ortamda DISK'ı ve DISK üyesindakıları sizin yaptığınız türden terbiyesizce saldırımla olsa olsa işverenlerin dümeğine yağ sürer. Böylelikle de sizler işçi sınıfının düzeni için "SOSYALİZM İÇİN" değil, eli kanı, gerici faşist karması iktidarların kara düzenini daha kolaylaştırmak için "YURUMUS" olursunuz.

İŞYERLERİ TEMSİLCİLERİ: Oyak Genel Müdürlüğü, Hülya Başokul, İsyen Baş Temsilcisi, Ordu Pazarları Merkez, İrfan Bora, İsyen Baş Temsilcisi, Ordu Pazarı Tandoğan, Metin Yılmaz, İsyen Baş Temsilcisi, Ordu Pazarı Yeni Mahalle Sb., İsmet Karagöz, İsyen Baş Temsilcisi, Ordu Pazarı Kucakesat Sb., Nizam Bozkurt, İsyen Baş Temsilcisi, Ordu Pazarı Aydınlıkevler Sb. Yücel Cengiz, İsyen Baş Temsilcisi

KIBRIS-AET-MSP-AP-CHP

Cumhuriyet Halk Partisi, MSP ile bir koalisyen alternatifini ciddiylete ele alıp değerlendirmeden azınlık hükümeti denemesine girişti. Bu denemeyi, MC Hükümeti izledi. CHP, ağırlığı vesayitliğini olanı siyaset uzmanı bilim adamlarının uyarılarına rağmen MSP için MC hükümetine ortak olmanın başka bir alternatif bırakmadı. Bu yolu izlerken MSP ile bir hükümetin Ortak Pazar ve Kıbrıs ile ilgili sorunların çözümde gerekli uyumu sağlayamayacağı düşüncesi ağır bastı.

Milli Selamet Partisi'nin OrtakPazar konusunda farklı bir politikaya sahip olduğu düşüncesinin gerçekte hiç bir ilgisiz olmadığı daha önce de yazıldı. MC Hükümeti zamanında Ortak Pazar'a en geniş ödünlerin verilmesiyle ilgili karamamenin imzalanmasında ne MSP'den ne de MHP'den hiç bir güçlük gelmediği biliniyor. Bu iki parti de emperyalizmin ve uluslararası tekelin isteklerinin dışına çıkamıyor. Ancak bilimsiz yayınları aldatmak için Ortak Pazar'a karşı oldukları edebiyatı kullanıyorlar. Bunu CHP de, AP de, Ortak Pazar da Amerika Birleşik Devletleri de biliyor. Bilmemelerine de imkan yok: Ortada uygulamalar ve imzalanmış karamameler var.

Kıbrıs sorununa gelince, emperyalist başkentlerde MSP'li bir hükümetin bu sorunun çözümünü güçleştireceği kanısının yaygın olduğu doğrudur. Fakat bu kanının doğruş şekli farklı. Elde edilen bilgilere göre şöyle: CHP-MSP Hükümeti'nin Dişişler Bakanı Güneş, Batı başkentlerinde önerilen Kıbrıs çözümlerinin çoğuna açıkça "bizim işi sorun yok ama MSP yavaşmaz" karşılığını verdi. Bu tezi ısrarla işledi. Kıbrıs'la ilgili CHP'nin

CHP LİDERİ ECEVİT DE, AP LİDERİ DEMİREL DE, KIBRIS SORUNUNUN ÇÖZÜMÜNDEKİ ENGELİN MSP OLUĞUNU ÖN PLANA ÇIKARMAYA ÇALIŞIYOR. OYSA GERÇEKTE, İKİ BÜYÜK PARTİ EN BAŞTA BİRBİRLERİNDEN ÇEKİNYORLAR. ECEVİT DE, DEMİREL DE ATACAKLARI BİR ADIMIN DIĞERİ TARAFINDAN "KULLANILMASINDAN" KORKUYORLAR. GÖVNOYU ALDIĞI TAKDİRDE, MC'NİN KIBRIS' TA ÖDÜNE YANAŞACAĞINI BİLEN ECEVİT, DEMİREL'İN DURUMUNU GÜÇLE ŞTİRMELİK İÇİN MAGOSA'NIN MARAŞ BÖLGESİNİN İÇİN TÜRKLERE AÇILMADIĞINI SORDU. ECEVİT'İN KIBRIS KONUSUNDA DEMİREL'E KARŞI BUNU KULLANACAĞI ANLAŞILIYOR

yanaşacağı çözüm önerilerini bir seçim sonrasında bırakabilecek için "MSP engeli" ön plana çıkardı. İlk planda kendi partisinin politikasıyla tutarlı olan bu yöntem CHP-MSP Hükümeti sonrasında erken seçim gerçekleştirilinceye terine tepti. Adalet Partisi'nin elinde olan Dişişler Bakanı Güneş, emperyalist başkentlerde gelen önerilerin kabulünü seçim sonrasında erteleyebilecek için yine "MSP engeli" kullandılar.

Aslında Kıbrıs sorununun çözümü için iki büyük partinin, karşılıklı olarak birbirlerinden başka engelleri yok. Her ikisi de verilecek bir "ödüne" diğeri tarafından seçim propagandası olarak kullanılmasından çekiniyor. Her iki parti de MSP'nin bir anlaşmadan dolayı gürtülü koparacağını biliyor. Fakat bu gürtülüye fazla aldırıyorlar. Aldırdıkları ister muhalefete isterse hükümette olsun, karşılıklı olarak birbirlerinin tutu-

mu. Bu yüzden Kıbrıs haritasını yeniden düzenlemek için yapılan çeşitli çizimler, T.C. Hükümeti yerine Genel Kurmay Başkanlığı'nın çizimi adını veriyorlar. Böylece Genel Kurmay Başkanlığı'nın iç politikanın dışında tutulmasına özen gösterildiği için bir tartışma doğması önlenilebilir.

Kıbrıs'da bir çözüm üzerinde anlaşabilmek için Bakanlar Kurulu kararına gerek yok. Kısa dönemde bir anlaşmaya da gerek yok. Fiili durum üzerinde fiili değişiklikler ile bir çok çözüm uzuncu bir süre için yürürlüğe konabilir. Üstelik, Kıbrıs konusunda bir karamameye gerek olmaması bir yana, karamamenin gerektiği halde bile karamame olmadan bağlantılar yapıldığı biliniyor. CHP-MSP Hükümeti zamanında, Türkiye'de yürürlükteki yasalara göre bir Bakanlar Kurulu karamamesi gerektiği halde, Türkiye, bir ekonomik NATO niteliğindeki Enerji Ajansı'na Turan Güneş'in "emri" ile sokulmuştu.

Şimdi Kıbrıs, Türkiye kamu oyunu eskisi kadar ilgilendirmez oldu. CHP Genel Başkanı Ecevit'in izlediği genel politikasının karşılaştığı güçlükler, Kıbrıs üzerindeki bir iç politika tartışmasının yine eskisi kadar etkili olamayacağı gösteriyor. Bu yüzden Demirel'in ikinci MC hükümetinin güven oyu alması halinde "MSP engelinin" fazla önemsemeyen emperyalist başkentlerin isteklerini yerine getirmeye çalışması mümkün görünüyor. Ecevit'in de böyle bir değerlendirmeye ulaştığı anlaşılıyor. Çünkü CHP azınlık hükümetinin son gününde ilk defa Magosa'nın Maraş denilen bölgesinin denilen Kıbrıs Türklerine açılmadığını sordu. Hükümet oldukları takdirde Magosa'nın zengin Maraş bölgesini de Kıbrıs Türklerine açacağını ilan etti. Bu açıklamanın, etkinliği ölçüsünde Doğu Akdeniz'de kalıcı bir barışı güçleştireceği açık. Bu açıklamanın Kıbrıs'la ilgili Demirel'in durumuna da zorlaştıracacağı açık. Ecevit'in Kıbrıs ile ilgili son açıklamasının böylelikle ikili yanı var.

BURJUVAZİNİN TRUVA ATLARI

DEMİRTAŞ CEYHUN

Bilirsiniz, Truva atı, Truva savaşlarında kullanılmış bir savaş tuzağının adıdır.

Efsaneye göre, Kral Priamos'un oğlu Paris'in, Menelaos'un karısı Helena'yı kaçırmaya yüzünden, tarihlere göre de Hellespontos geçidini elinde tutan ve geçiş izni için büyük paralar alan Truva'lıların bu ekonomik egemenliklerine son vermek amacıyla, Yunanlılar M.Ö. 1200 yıllarında Agamemnon'un kumandasında toplanarak Truva'ya saldırmışlar. Savaş tam on yıl sürmüştü. Zengin Truva'nın on yıl süreye kaçınmaya direnmesi üzerine, savaşarak kenti almayacağına aklı yatan Yunanlılar da, tam savaşın vazgeçileceği bir sırada Odysseus'un önerisini benimseyip, bu kez bir kurnazlığa başvurmuşlar.

Kurnazlık da şu: Yunanlılar, tahtadan kocaman bir at yapılar ve içine savaşçıları gizlerler. Sonra da, tanrıca Athena'ya bir armağan sunuyorlarmış gibi, törenle, atı getirir, kent önünde bırakır ve gemilerine dönerler. Sanki savaşın vazgeçmişlerdir, yurtlarına gitmek üzere gemilerine binmişlerdir.

Truva'lılar da, aslında Yunanlıların ajani, arkadaşları satılmış Sinon'un parlak sözleri ısrarına kanıp, bu acayip atı, bir savaş ganimeti olarak kente alırlar.

Gece olunca, atın içine gizlenmiş savaşçıları sessizce çıkar ve kentin kapılarını açar. Böylece Yunanlılar Truva'yı ele geçirir ve yakar yıkarlar.

İşte "Truva atı" kurnazlığının ve deyimimin, üç bin küsur yıllık bir geçmişi var.

Aslında o günden bugüne her dönemde kullanıldığı kuşkusuz da, git git niteliği değişmiş bizce. Bu çaпта büyük somut kurnazlıklar artık sıcak savaşlarda geçersiz olmuş. Sıcak savaşlarda kullanılanların boyları oldukça küçülmüş yani. Örneğin Boby tuzakları dedikleri, küçük oyuncaklara dönüşmüş. Özellikle İkinci Dünya Savaşında, diyelim çikolata paketi şeklinde yapılmış bu tuzakları ve kentlere serpmişler. Açlıktan kıvranan çocuklar, çıkolata buldum diye bu tuzaklara sarıldıkça, bombalar patlamış ve parçalanmışlar. Büyük çaplıları da alabildiğine değişik biçimlerde sınıf savaşlarında kullanılır olmuş. Bugün öylesine çok ki, bu yeni truva atları... Üstelik tahtadan at biçiminde filan da değiller. İlk bakışta kavranılması gereken güç.

Ne ki, bu truva atlarının o gün bugündür değişmeyen iki temel niteliği var. Birincisi, görünümün inandırıcı olması. İkincisi, Satılmış Sinon'larla teklenmesi. Yeni truva atlarını tanımak da, ancak bu iki temel niteliği iyi bilmekle mümkün.

Kapitalizm, azınlık egemenliğini sürdürebilmek için bu "truva atı" düşüncesinden gerçekten çok yararlanmış. Üstelik bu iki temel ilkeye de tam bağlı ve saygılı olarak. Hem görünümünün inandırıcılığını sağlamış, hem de aldatılmak istenilen kitlelerin içine (işçi ve emekçi sınıfların içine) bol sayıda satılmış Sinon'lar yerleştirmiş. Ne ki, kapitalizme birlikte bu truva atlarının yapımlarında da bir değişim olmuş. Artık, sıcak savaşlarda kullanıldığı gibi somut truva atları yerine, soyut truva atları türetilmiş.

Biliyorsunuz, toplumlar karmaşılaştıkça, toplumsal olguların çöğrafik mekandaki görünümünde de kurumsallar biçiminde dönüşmüş. Üst yapı kurumlarının çokluğu, günümüz toplumlarının temel özelliğidir diyebiliriz yani.

İşte kapitalizm de, günümüzde, gereksinme duyduğu truva atlarını bu kurumlara aracılığıyla yaratıyor. İnsanın en kutsal karakteri olan ortak yaşama tutkusunu, örgütlenme tutku ve dürtüsünü, uzun vadeli planlarla önce kurumsallaştırıyor, sonra de sinsicehırer truva atı durumuna getiriyor.

Kapitalizm, geleceğini, ya da ömrünü uzatılmayı artık örgütleri kurumsallaştırabilmeğe görüyor diyebiliriz. Bütün gücünü bu konuda yoğunlaştırıyor.

Örneğin, sanayi devrimi öncesinde ilkel üretici güçlerin iyi niyetle gerçekleştirdikleri, temelde imce usulüne dayanan basit örgütlemeleri (dernekleri, kooperatifleri), bugün birer kurum haline dönüştürme çalış-

şıyorlar. Böylece, örgütler hem güven vericilik, süreklilik ve vazgeçilemezlik niteliğine kavuşturulmuş oluyor, hem de işçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenmelerinin bir alternatifiymiş gibi gösterilebiliyor.

Biliyorsunuz, kurumsallaşmalar, örgütlenmenin içinde doğası gereği var olan demokratiklik ilkesi yok ediliyor önce. Yerine, bir bürokratik katılık getiriliyor. Nitekim, bu durumun somut örneklerini yurdumuzda görebiliriz.

Özellikle göstermelik çok partili düzene geçildikten sonra, bu gelişmeye gayret gösterilmiş. Önce kitlelerin demokratik nitelikli örgütlemelerine izin verilmiş. Sonra da bu demokratik örgütlemelerin bürokratik bir kemikleşmeye uğramalarına sinsice çalışılmış.

Aslında kapitalizme karşı üretici güçlerin bir ortak direnç göstermesi gibi çok iyi niyetle başlanmış kooperatifleşme ve dernekleşmelerin (sendikaların), üzerlerinden daha bir yüzyıl bile geçmemişken bugün vardıkları noktanın halâ aynı olduğunu söyleyebiliriz. Kapitalist ülkelerde söyleyebiliriz. Çünkü, kooperatiflerin ve sendikaların bugün sosyalist ülkelerdeki uygulamalarıyla, kapitalist ülkelerdeki uygulamaları çok farklı.

Diyelim köylü emekçilerin kurdukları tarım kooperatiflerinin, kooperatif birliklerinin (Çukobirlik, Fiskobirlik, Antbirlik, Tarkobirlik vb.) nasıl bir gelişme gösterdiğini biliyoruz. Gene işçi sınıfımız adına 1952'de kurulan Türk-İş'in hangi noktadan hangi noktaya getirildiği açık. Aynı şekilde aydınlar için de Türk Dil Kurumu gibi, Türk Tarih Kurumu gibi, Gazeteciler Cemiyeti gibi, Ormancılar Derneği, Ziraatçılar Derneği, Mimarlar Derneği, Mühendisler Derneği gibi dernekler kurulmuş.

Bütün bu derneklerin tek ortak yanı, kuruluş sırasında demokratik ve devrimci bir görüntüde olmasına özel bir özen gösterilmesidir. Anımsayacak-sınız. Kooperatifler olsun, Türk-İş olsun, TDK olsun, Gazeteciler Cemiyeti olsun, hepsi de kuruluş yıllarında kamuoyuna devrimci kuruluşlar olarak tanıtılmıştır. Yani, egemen güçlerin izniyle kuruldukları kuşkusuz bu kuruluşlar, o azgın Demokrat Parti faşizminin iktidarda olduğu yıllarda da geniş kitlelere devrimci kuruluşlar olarak tanıtılmıştır. Açıkçası egemen güçler, bu kuruluşların devrimci görünüşlerinden ürkmek şöyle dursun, tam tersine böyle bir görüntüye kavuşabilmeleri için gayret göstermişlerdir.

Ne yazık ki, bugün de, artık kemikleşmiş, kurumsallaşmış bu örgütler kamuoyuna halâ devrimci kuruluşlar olarak tanıtılmak istenilmektedir. Hatta, bu kuruluşlardan biri güven yitirmeye, devrimcilikinden kuşulanılmağa başladığı zaman da, bu kez adının başına "Devrimci" sıfatı eklenmiş aynı tür bir yeni örgüt bu görüntü sürdürmek istenilmektedir.

Oysa bir örgütün devrimci olup olmadığı, bizce öncelikle o örgütün içineki demokratiklik ilkesinin işleyip işlememesine anlaşılabılır. Bir örgütün içinde demokratiklik ilkesinin artık işlememesi hali ise, o örgütün kurumsallaştığının somut işaretidir. Yani burjuvazinin bir truva atı durumuna düştüğünün en sağlam kanıtıdır.

Devrimci görünümünü yitirmemesine gayret edilen kurumsallaşmış örgütler diyebileceğimiz bu truva atlarıyla da, işçi ve emekçi sınıflarımız devrimci dinamiği frenlenmeye çalışılmaktadır. Kurumsallaşmanın, bir örgüt için daha bir güçlenmemiş gibi gösterildiği bu operasyonda da, işçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenmesinin gereksizliği tezi savunulmaktadır. Anımsanacağı gibi, yıllarca devrimci ve ilenici bir kuruluş olarak tanıtılan Türk-İş aracılığıyla işçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenmesinin gereksizliği açık açık savunulmuştur. Ne ki, TİP'in gelişip, işçi sınıfı üzerinde etkin olmağa başlamasıyla, işçi ve emekçi sınıfların politik kadısı kalmaları gerektiğine açık açık söylenilmiş yöntemi terk edilmiştir. Türk-İş'in "devrimci" görünümünü yitirmesi üzerine bu kez bir ekonomik örgütün politik örgüt görevini de yüklenilebileceği tezi savunulmaya başlanmıştır.

Yani, burjuvazinin, işçi ve emekçi sınıfların kalelerinin önüne bıraktığı, devrimci görünümünü bu yeni truva atlarını iyi tanımak artık zorunludur.

BİR "DEVİRCİ" YAYINCI

Ankara'da bulunan Bilgi basımevinde, toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 14.1977 tarihinden beri devam etmektedir.

"Hükümet bunalımı" gerekçesi ile önceleri işi ağır olan işveren Küflü bunun gerekçesi olarak da "ilerici bir kuruluş olarak MC döneminde işlerinin iyi gitmediğini, kurulacak bir CHP iktidarında işçilere daha iyi haklar sağlanacağı" ileri sürmüştür.

İşveren Küflü yaptığı telef ile birinci yıl 300, ikinci yıl da 600 TL. brüt ücret zammı talebi etmiş, sendika da bunun üzerine uyumsuzluk zaptı tutarak Bölge Çalışma Müdürlüğüne göndermişti.

"İlerici" patron Küflü'nün oyunu daha sonra ortaya çıktı. Küflü, her geçen gün zarar ettiğini, artık bu işlerle uğraşamaz duruma geldiğini ilan etti. Yanında çalıştırıldığı ve ayda 5.000 - 12.000 TL. ücret ödediği sendika hırsı, sendika dışı olan dalkavuklarını işyerinde bırakarak aylık ücretleri ortalama 1.800 TL. olan 2-4 işçinin işine son verdi.

Küflü ile sevs ya da "devrimciliği" satın işyerinde işçi düşmanlığı yapan Küflü'yu iyi tanıyan işçiler, haklarını almakta kararlılar.

SOVYET KİTAPLARI

● PROGRESS PUBLISHERS

● MIR PUBLISHERS

● AURORA ART PUBLISHERS

YAYINLARININ TAMAMI VE SOVYETLER BİRLİĞİNDE YAYINLANAN PERİYODİKLER...

● İNGİLİZCE

● FRANSIYZA

● ALMANCA

SİPARİŞ VE MÜRACAAT ADRESİ :

«V/O MEZHODUNARODNAJA KNIGA» TÜRKİYE TEMSİLCİLİĞİ
Bayındır Sokak No. 25 Kat. 4 Daire. 15 Kızılay - ANKARA

Türkiye'de seçimler yapıldı. Seçimlerle birlikte, seçimlerden önce ve sonra çok tartışma yapıldı. Tartışma sessizce yapılıyor. Seçimler öncesinde ve seçimlerde, şu ya da bu düşünceli savunulan biliniyor. Şimdi farkı görüşler ortaya çıkıyor. Şimdi ortaya çıkan görüşlerle seçimlerden önce savunulan görüşler arasında bir bağlantı bulmak zor. Buna şaşılabilir. Ama şaşılacak yanlar var. Seçimlerden önce "tek yol, kayıtsız şartsız destek olmak" diyenler, şimdi yeni koalisyon ve uzlaşma önerileri karşısında şaşkınlıklarını açığa vuruyorlar.

Politika ve özellikle işçi sınıfı politikası, tutarlılık ister. En azından seçimlerden sonra ortaya çıkan koalisyon ve uzlaşma önerileri karşısında şaşkınlık gerektirir. Şaşkınlık, en azından iki ay öncesi tutumları ile ters düşenler, işçi sınıfı ve geniş emekçi yığınlar önünde inandırıcı olamazlar. Sürekli olarak pratik yalanladığı akımlar ve bu akımların temsilcileri doğru yolu bulup gösteremezler. İşçi sınıfı politikası, deneme-yanılma politikası haline getirilemez. Çünkü işçi sınıfının bilimi var. Ortada, kılavuz var. Denenmiş ve doğruluğunu kanıtlanmış kılavuz yerine hiç kimse yada akım geçemez.

Tarih, tekrürü değil. Bilim ise tarih değil. Ancak tarihin soyut bir bilim düşünülmez. Bilim, tarihin zenginliğini soyutlamayı gerektirir. Bilim, tarihin zenginliğinde yaşanan döneme özgü özellikleri ayıklayıp, zenginliğin özünü yada soyutunu bulup çıkarmayı gerektirir.

TARTIŞMANIN AKTÖRLERİ

Yirminci yüzyılın başlarında Rusya'da seçimler yapıldı. Lenin, seçimler üzerine çok yazdı. Zamanın Rusya'sına, yürürlükteki seçim sistemine, parlamentonun özelliklerine, tarihin geriliğine özgü özellikler bir yana. Her tarihsel olayda bu tür özellikler olacak. Bunlar bir yana. Bugün Lenin'in seçimlere bakış açısını hatırlamak gerek. Bunun için de tartışmanın aktörlerini çizmek gerek. Önce, seçimlere kimler katılıyor, sorusu var.

Başta Siyah 100'ler var. Yazımı ve okunuşu kolaylaştırmak için Yüz Siyahlar da demek mümkün. Bir grup partiden oluşan bir cephe. Lenin'in seçimlere gelecek partilerle ilgili çizelgesinde şöyle tanımlanıyor:

"Yüz Siyahlar, bugünkü çar hükümetini savunuyorlar, toprak ağalarını, bürokrasiyi, polis gücünü, askeri mahkemeleri, kütüphanelerini (pogrom) temsil ediyorlar." (Lenin, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 326-327, İngilizce)

Diğer yanda Kadet'ler var. Anayasacı Demokratlar kelimesinin kısaltılması. Kadet'leri iyi tanımak gerek. En iyi tanıma yolu da yine Lenin. Şöyle başlıyor:

"Burjuva toplumundaki bir özel sınıf ile bağlantısı olmayan fakat bileşimi, niteliği ve amaçları açısından kesinlikle burjuva olan bu parti, demokrat küçük burjuvazi ile büyük burjuvazinin karşı devrimci unsurları arasında yalpalıyor." (Lenin, Kadet'lerin Zafiri ve İşçi Partisi'nin Görevleri, Toplu Eserler, Onuncu Cilt, Sayfa 214, İngilizce)

Aynı yazıda Kadet'lerin parti programı ile ilgili olarak da şunları söylüyor:

"Onların programı, bütünüyle burjuva niteliktedir; Kadet'ler, en basitiyle, kapitalizmden başka bir sosyal

sistem düşünemezler, en çirrekar açılımları bile kapitalizmden bir parmak ileri gitmez. Politikada, programları, demokrasiyi, 'halkın özgürlüğünü', karşı devrimle, otokrasinin halkı ezme özgürlüğü ile birleştirir, ve onları özellikle küçük burjuva ve profesör ukalalığı ile titizlikle karıştırır."

Aynı incelemenin : başka bir yerinde ise Kadet'lerin hayalciliği üzerinde duruyor:

"Kadetler, tatlı beyaz, temiz, düzenli, 'ideal' burjuva toplumu üzerine hayaller kuranların partisidir." (Lenin, aynı eser, sayfa 221)

LENİN'E GÖRE SINIF MANTIĞI BASIT

Lenin, seçim mücadelesini, iktidar için kavgayen bir sınıfın mücadelesinin bir parçası olarak ele alıyor. Bunun böyle olduğunu göstermek için sözü uzatmaya gerek yok. Sınıf mantığı bütün açıklığıyla ortada:

"Yakınlarda, siyasal sorunlar üzerinde, çok aydın ve sevimli bir Kadet topluluğuna bir konferans verdim. Tartıştık. Ev sahibimiz şöyle dedi: Önümüzde vahşi bir hayvanın, bir aslanın olduğunu düşün. Biz ikimiz, aslanın önüne atılmış iki esiriz. Bu durumda aramızda tartışmamız uygun olur mu? Bu durumda ortak düşmana karşı mücadele etmek için, en akıllı ve en uzak görüşlü Sosyal Demokrat G.V. Plehanov'un mükemmel bir şekilde söylediği gibi 'gericiliği tectir etmek' için birleşmemiz, görevimiz değil mi? Benzerime güzeldi. kabul ettim ve cevap verdim. Pekî, esirlerden birisi silah almayı ve aslana hücum etmeyi öğütürken diğeri, mücadelenin tam ortasında aslanın boynundan sarkan 'Anayasa' yazılı bir yaftayı görürce, 'sağdan da soldan da gelirse gelsin şiddete karşıyım', 'ben bir parlamenter partinin üyesiyim, anayasal yöntemlerden yanayım' diye bağırıyorsa, ne diyebilirsiniz? Böyle bir durumda aslanın gerçek niyetlerini ortaya çıkaran 'huysuz' genç kütelleri eğitmek, onların siyasal ve sınıf bilinçlerini geliştirmek için yaftalara sadakat vaaz ederken aslan tarafından parçalanırsanız daha çok iş yapmıyor mu?" (Lenin, aynı inceleme, sayfa 234)

İDDİALAR VE CEVAPLAR

Bolşevizme dönüşme sancılarını çeken Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi'nin seçimlerle ilgili bağımsız tutumuna karşı, o zamanlar menşevizme kayan Plehanov da dahil çeşitli çevrelerin dile getirdiği itiraz hep aynı: Oyları bölme. Bolşevik çizgiye karşı yönelilen itirazı, Lenin, şöyle özetliyor:

"Siz, islah olmaz ütopyacı bolşevikler, Kadet'leri mağlup edeceğinizi hayal ediyorsunuz ama, oylan böleceğiniz için, hepiniz Yüz Siyahlar tarafından mağlup edileceksiniz." (Lenin, Sosyal Demokratlar ve Seçim Anlaşmaları, Onbirinci Cilt, altını çizen Lenin, sayfa 283)

Buna karşı Lenin'in verdiği cevaplar kapsamlı. Bunlardan birisi, Yüz Siyahlar'a karşı sürdürülen muhalefetin birliğini, basit bir sayı hesabı ile ele alınmayacağı ile ilgili. Mesele sadece muhalefetin basit ve aritmetik toplamından ibaret değil:

"Hayır, yoldaşlar. Siyasal aritmetikte, tüm 'muhalefet' unsurlarının basit toplamının alınmasından biraz daha karışık işler vardır. Yalpalayan ve ihanet eden muhalefetin gerçekten savaşan devrimci unsurlara ilave edilmesi, her zaman bir artı işleme yol açmaz; çoğu zamanda bir eksi işlemi olur." (Lenin, Siyasal Bunalım ve Oportünist Taktiklerin İfası, Onbirinci Cilt, sayfa 157)

Oylan bölmeme gerekçesiyle Kadet'lerle aynı arabaya binmeye ne denilir? Kadetleri destekleme önerilerinin Kadet'lerle aynı arabaya binme önerisinden farksız olduğunu vurgulayan Lenin şöyle yazıyor:

"Plehanov, Kadet'lerle aynı kompartmana binin ve Tiver'e kadar birbirinizi rahatsız etmeden gidin, diyor. Duma'ya (Parlamentoya) gitmek için Kadet'lerle aynı arabaya binin ve (bir süre için) 'kısa bir süre için' diyerek menşevik formülü tamamlayın, Vasilev devrimci olmayan bir parti ile anlaşmamızı istiyor, menşevikler." (Lenin, Plehanov ve Vasilev, Onbirinci Cilt, sayfa 423)

Lenin, Plehanov ve Vasilev ile tüm menşevikler tarafından ileri sürülen Kadet'lerle aynı arabaya binerek parlamentoya gitme önerisini büyük bir oportünizm olarak niteleyip reddediyor.

DESTEKLEYENLERDEN MADAM KUSKOVA

Kadet'ler, bolşeviklerin kütellere ulaşan yayın organlarına sahip olmalarına güveniyorlar. Seçimler

LENİN
İŞÇİ PA
Vİ
SEÇİM

YALÇIN

öncesinde bütün "tarafsız" basın Kadet basını haline dönüşmüş olmasına güveniyorlar. Bir de dökellere güveniyorlar. Dökeller ortalığı dolduruyor. "Tarafsız" Kadet basınında boy gösteriyor. Solculuk adına, sosyalizm adına ve işçi sınıfı partisi adına Kadet'leri desteklemenin "faziletlerini" yazıyorlar.

Böyleleri çeşit çeşit. Yazmakla bitmez. Lenin, bunlardan birisinin Madam Kuskova'nın "devrimci öz-yaşamını" çiziyor. Şöyle:

"Rusya Sosyal Demokrat İşçi Partisi 1898 yılında kuruldu. 1899 yılında Madam Kuskova ve Mösöy Prokopoviç, Parti'nin, daha doğrusu, o zamanlar bir devrimci sosyal demokrat olan Plehanov tarafından yönetilen dış büronun üyesi idiler. Fakat Madam Kuskova, o zaman da şimdiki gibi bir oportünist idi; sosyal demokrat harekette küçük burjuva görüşleri ve

son çözümlemede işçi sınıfını liberallerin politikasına tabi kılmak demek olan Berstaynizmi savunuyordu. Madam Kuskova, görüşlerini en net biçimde, 'Kredo' da açıkladı. Bu Kredo şunları söylüyordu: 'İşçiler ekonomik mücadele vermedir, liberaller de siyasal mücadele yapmalıdır.'... Madam Kuskova, Sosyal Demokrat Parti'den kovuldu. Prokopoviç ile birlikte liberallere, Kadet'lere gitti. Sonra Kadet'leri de terketti ve 'partisiz' bir Kadet gazetesi olan *Tovariş*'de 'partisiz' bir yazar oldu. Madam Kuskova, tek bir olay değildi. O, işçi partisine oportünizmi sokan ve Sosyal Demokratlardan Kadet'lere, Kadet'lerden menşeviklere ve başka yerlere dolayan küçük burjuva entelektüellerin tipik bir örneğidir." (Lenin, Sosyal Demokratlar ve Duma Seçimleri, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 449)

Madam Kuskova'ları her yerde bulmak mümkün.

KADET PROPAGANDASI: ŞİDDET VE UMUTSUZLUK

Kadet'ler rahat ve tembel. Bunun için gerekçeleri var. Kadet propagandasını, Kadet'ler yerine, sözde Kadet olmayan menşevikler ve diğerleri yapıyor. Bunların da Kadet'lerin desteklenmesi için bir tek silahları var:

"Tezler yerine bir tek nakarat, terör ve umutsuzluk çığlıkları, iğitiyorsunuz. Yüz Siyah'lara kaptırmayın! Kadet'lere oy verin! Kadet'lerle ortak liste yapın!" (Lenin, Siyasal Durum ve İşçi Sınıfının Görevleri, Onbirinci Cilt, sayfa 390)

kaçmakla kalmıyorlar aynı zamanda halkı kandırıyor ve Yüz Siyahlar tehlikesinin gerçek anlamını gözlerden saklıyorlar." (Lenin, Kadet'lerle Blok, Onbirinci Cilt, sayfa 313)

KADET PROPAGANDASI: KÜTLELERİ ÜRKÜTME

Menşeviklerin, sözde partisiz Kadet'lerin bu tezlerinin arkasında Kadet'lerin temel seçim "stratejileri" yatıyor. Lenin, bu stratejiyi kalıcı bir biçimde, şöyle tanımlıyor:

"Kadet'lerin seçim kampanyasının tümü, yığınları Yüz Siyahlar ve aşırı sol partiler tehlikesiyle ürkütme yönelmiştir. Tüm seçim kampanyası, kendilerini, küçük burjuvazinin sadıllığına, korkaklığına ve gevşekliğine uydurmaya ve küçük burjuvaziye, Kadet'lerin, en güvenilir, en mütevazî, en ilımlı ve en iyi tavırlı insanlar olduğuna ikna etmeye yönelmiştir. Her gün Kadet Gazeteleri, okuyucularına, soruyor: Saflar, korkormusunuz? Bize güvenin! Biz sizi ürkütmeyeceğiz, biz şiddete karşıyız, biz hükümete sadıqız, bize güvenin, biz sizin için 'mümkün olan' her şeyi yapacağız! Ürkümüş safların arkasında Kadetler, hükümeti sadakatlarından emin kılmak için; Solu, kendilerinin özgürlük aşkına inandırmak için ve Barışçı Yeniliklere partilerine ve seçim yöntemlerine yakınlıkları konusunda güvene vermek için her türlü numarayı yapıyorlar." (Lenin, Partilerin Duma Seçimlerinde Tutumları, On Birinci Cilt, sayfa 415-416)

Kadet'ler böyle bir politikanın olumlu sonuçlar vereceğini nasıl inanıyorlar? Çünkü Kadet'ler, kütleleri ham ve kulluğuna bağlanan bir umuttur. Şöyle düşünüyorlar: Kütleler, bizim program ve taktiklerimizi anlamazlar; kütleler, istemedikleri için değil izin veremediği için, barışçı ve yasal, en barışçı ve çekingen bir protestodan ileri gitmezler. Solun bir gazetesi, toplantıları, broşürleri, keyfi tutuklama ve kovuşturmalarda karşısında güvenesi olmadığı için, oylarını bize verecekler. Kadetler böyle düşünüyor. Ve Kadet, gözlerini göğe dikip gururla sesleniyor: Allahım sana şükür, ben, 'aşırılardan' birisi değilim! Ben bir devrimci değilim. Ben kendimi, her türlü tedbire, en sadık ve en sefil bir biçimde uyduracağım; seçim yöntemlerimi Barışçıl Yeniliklerden bile alacağım." (Lenin, Onbirinci Cilt, sayfa 415, Barışçıl Yenilikçiler, Yüz Siyahlar'ı oluşturan en geri ciptin adı, Y.K.)

ASIL TEHLİKE NEREDE?

"Liebknecht, bize, bir sosyal demokratın burjuva kampındaki her müttefikini tehlikeli yönlerini gösterebilmesi ve bunları gizlememesi gerektiğini öğretiyor. Fakat bizim menşeviklerimiz, bizim Kadet'lerle değil Yüz Siyahlar tehlikesi ile mücadele etmemiz gerektiğini haykırıyorlar." (Lenin, Liebknecht'in Broşürünün Rusça Çevirisine Önsöz, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 402)

Lenin, Yüz Siyahlara karşı mücadele ile birlikte Kadet'lerin gerçek yüzlerinin de açıklanması gerektiği görüşünü savunuyor. Bu görüşü savunmada en küçük bir ödün bile vermiyor.

Gerekçesi var. Aynı incelemede, bu gerekçe çok açık bir biçimde ortaya konuyor:

"Kütlelerin sınıf bilinci, şiddet ve Drakon yasaları ile iğfal edilmez (bozulmaz); kütleleri, bir takım boş laflarla gerçek mücadeleden ayıran işçilerin sahte dostları, liberal burjuvazi tarafından bozulur. Bizim menşevikler ve Plehanov, Kadet'lerle mücadelenin, işçi kütlelerinin kafalarını sahte Kadet düşüncelerinden ve halkın özgürlüğünü eski rejim ile birleştirme konusundaki ön yargılardan kurtarma mücadelesi olduğunu anlayamıyorlar."

Dahası da var. Bir kelime eklemeye gerek olmadan, şöyle:

"Sınıf bilinci olan işçiler! Seçim kampanyasını halkın gözünü açmak için kullanın! Sizi, Kadet'lerle ortak liste yapmaya ve Kadet'lerle ortak sloganlarla kütlelerin kafalarını karıştırmaya zorlayan, iyi niyetli fakat cılız ve kararsız kimselerin açıklamalarına teslim olma! Yüz Siyahlar tehlikesi ile ilgili haykırırlara ve uyarılara kanma. Rus devriminin önündeki gerçek ve temel tehlike, köylü kütlelerinin olgunlaşmamış olması, onların mücadele kararsızlığı, burjuva liberalizminin sığlığını ve aldatıcılığını anlamamalarıdır. Bu tehlikeye karşı mücadele et ve gerçekleri bütün açıklığıyla halk yığınlarına anlat. Bu yolla onları Kadet laf ebelerinden kurtaracağın ve Sosyal Demokrat Parti için desteklerini sağlayacaksın. Ancak bu yolla gerçek Yüz Siyahlar tehlikesi ile mücadele edebileceğin." (Lenin, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 395.)

ÇIKIŞ YOLU: ÖRGÜTLÜ MÜCADELE

Yüz siyahlarla mücadele edilecek. Kadet'lerin gerçek yüzü açıklanacak. Bütün bunlar yapılırken tek amaç hiç bir zaman unutulmayacak. Tek amaç, işçi sınıfının örgütünü geliştirmek. Çünkü:

"İşçi sınıfının gücü örgütündedir. Eğer kütleler örgütlü değilse proletarya hiç bir şey değildir. Örgütlü ise her şeydir. Örgüt, eylem birliği, pratik operasyonlarda birlik demektir. Fakat her eylem, kuşku yok, işleri geriye doğru değil ileriye götürdüğü sürece ve yalnızca, böyle durumda değerlidir. Proletaryayı gerilettiği, iğfal ettiği, zayıflatıldığı sürece değil, ideolojik olarak birleştirdiği ve yükselttiği sürece değerlidir. İlkel olmayan örgüt manasızdır ve gerçekte işçileri, iktidardaki burjuvazinin bir eki haline getirir." (Lenin, Parti Disiplini ve Kadet Yanlısı Sosyal Demokratlara Karşı Mücadele, Toplu Eserler, Onbirinci Cilt, sayfa 320-321)

Lenin bunları söylüyor. Bir de şunları ekliyor:

"Devrim dalgası ister yükselsin isterse gerilesin, işçi sınıfı adına Kadet destekçiliği yapanlar, rüzgara tutulmuş gibi olacaklar. Kütleler doğruları yaşayacak."

Bunun için de Lenin'in deyişi ile "çok uzun bir zaman" gerekemeyecek.

İN:
ARTİSİ
E
MLER

KÜÇÜK

Lenin, sözde partisizlerle menşeviklerin sarıldığı bu Kadet propagandasının gerçek yüzünü açıyor. Şöyle:

"Menşeviklerin temel tezi, Yüz Siyahlar tehlikesidir. Bu tezdaki ilk ve temel tutarsızlık, Yüz Siyahla tehlikesiyle Kadet taktikleri ve bir Kadet Politikası ile mücadele edilemeyeceğidir. Bu politikanın özünde, çarlıkla, yani Yüz Siyahlar tehlikesiyle *uzlaşma* yatmaktadır. İlk Duma, Kadet'lerin Yüz Siyahlar tehlikesi ile mücadele etmediklerini, bunun yerine *Yüz Siyahlar'ın bilinen lideri* monarhin masumiyeti ve suçsuzluğu ile ilgili inanılmaz ölçüde utanmazca nutuklar verdiklerini yeterince gösterdi. Bu yüzden Kadet'leri Duma'ya seçmeye yardım ederek menşevikler, yalnızca Yüz Siyahlar tehlikesine karşı mücadeleden

Ne Diyorlar?...

TÜRKİYE GENEL-İŞ YETKİLİLERİ NE DİYOR?

• "Genel Müdürün şahsi görüşüne saygı duyuyorum. Ancak bize göre işçinin grev hakkı Anayasada her zaman vardır. Ayrıca Genel Müdür görevi yeni başlamıştı ve olaylara tam anlamıyla vakıf değildir. Direnişin yasal olup olmadığına Müdür değil Mahkeme karar verir. Etrafında bulunan çember ona gerçekleri yanlış aktarmaktadır. Bu direnişte haklıyız ve bu her demokratik ülkede olur."

• "1,5 ay içinde 4 kez toplandık ve bize ancak 1,5 saatlerini ayırdılar. Bu gibi davranışlarla iş süruncemede kaldı ve bu duruma gelindi. Artık direniş bizim dışımızdandır. Biz son olarak Pazar (17 Temmuz) günü işverene gidip müzakereyi bitirelim dedik. Onlar direnişten vazgeçilirse masaya otururuz dediler. Oysa müzakereler 29 Nisan'dan bu yana devam etmektedir."

• "Grev oylamasını Belediye Başkanı değil işçi yapar. Sanırım İsvan bu konudaki yasayı bilmiyor. 6.900 işçi üç gün içinde irade beyanları ile Türkiye Genel-İş sendikasının üyesi olduklarını belirtmişlerdir. Sayın Ahmet İsvan'ı sırası geldiğinde gereken cevabı vereceğiz. O değil Belediye Başkanı. Temizlik İşçileri Müdürlüğü bile yapamaz. Tüm bunlara sebep İETT işverenin yanlış tutumudur. İsvan, belediyenin parasıyla DİSK'e adam çağırmaaktadır."

GENEL-İŞ YETKİLİLERİ NE DİYOR?

• "Direniş İETT eski Genel Müdürü Saffet Gırtav tarafından organize edilmiştir ve çalışmak isteyen personel bir avuç silahlı militanca engellenmektedir."

• "İşveren durumundaki İETT'ye 17 Temmuz günü Yargıtay 9. Hukuk Dairesi tarafından alınan kararları sunduk. Direnişin amaçsız ya da yasal olup olmaması bizim için önemli değil. Önemli olan direnişin hangi amaca yönelik olduğudur. Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikası bugüne dek işverenle uyumsuzluk zaptı tutmamıştır. Grev prosedürünü ise hiç işletmemiştir. Bu direnişe toplu iş sözleşmesi imzalamak olanak dışıdır. Yanlış anlaşılmasın, ancak işçiler bu hareketleriyle bir kazanım elde edemeyecekleri gibi Türkiye Genel-İş Sendikası da bunları başboş durumda bırakacaktır. Türkiye Genel-İş kandırılmış azınlığın çıkarlarını temsil etmektedir. Direnişin işçiler aleyhine doğuracağı olumsuz sonuçları biz üstlenmeyeceğiz, işçiler-bizim güvencemiz altunda olacaktır. Türkiye Genel-İş Sendikası yöneticilerine sormak gerekir: Neden kendileri grev kararı almadılar ve bizim ilam ettiğimiz grev sabahı direniş başlattılar? Grev oylaması yapılsa sanırım bu durum olmazdı."

• "Hüseyin Pala sürekli Ahmet İsvan'ı istismar ediyor. Bu maksatlı bir hareket. İsvan İETT'den sorumludur, ancak İETT sözleşmesini imzalamaya yetkili değildir. Ayrıca Sayın Pala 6900 işçinin irade beyanıyla kendi sendikasına geçtiğini söylüyor. Bu olanaksızdır. Sadece birde sendikada işyeri sendika temsilcileri ve yönetim kurulu üyeleri sayısı 1.000'i geçmektedir."

Bir Elleri Yağda, Bir Elleri Balda

Ankara'da bir Güneş Matbaacılık Şirketi var. Matbaada yaklaşık 600 işçi çalışıyor. İdare personelinin 100 civarında. Matbaanın hisse senetlerinin %96'sı Maliye Bakanlığı'nın. Şirketin Müdürü ise DP eski milletvekilinden Neşet Tanrıdağ.

Tanrıdağ, bu seçimlerde Yozgat'tan adaylığını koyuyor. Ancak Tanrıdağ'ın müdürü bulunduğu matbaadan hareketle seçim çalışmalarını finanse ediş biçimi hayli ilginç. Tanrıdağ, seçim çalışmaları sırasında kullanacağı 60 kadar Yozgatlı işçi olarak matbaaya aldıyor. Bunlara 1 aylık ücretlerini ve ek masraflarını verecek kendi kampanyasını yürütenlere üze-re Yozgat'a yolluyor. Ancak, Tanrıdağ önceşimlerde son sıralarda düşüyor. Buna rağmen yılmıyor. Tercihli oy propagandası için yine aynı kişileri kullanıyor. Ama bu da para etmiyor. Bütün hayalleri suya düşen müdür, işe aldığı Yozgatlıları bir anda işten atıyor.

Aynı matbaanın müdür yardımcısı ise AP Sirt adayı idi bu seçimlerde. Arpa ambarının tam ortasında bulunan müdür yardımcısı Mehmet Aydar da seçim kampanyasına ilişkin bütün basım işlerini bedavadan müdür yardımcısı olduğu matbaada yaptırıyor. Bu "ucuz" adaya-lığa rağmen, Aydar da milletvekili olamıyor. Olan, matbaanın mali kaynaklarına olmaktadır.

Müdür ve yardımcısı, milletvekili olamamanın verdiği hınçla olacak, işverin-deki ilerici işçilere karşı cihat açıyorlar daha sonra. İşçilerden 4'ü 13. maddeye göre işten atılıyor. Bunlara ek olarak 13 işçi de istifaya zorlanıyor. İstifaya zorlanan işçilere, "istifa etmedikleri

takdirde 17. maddeye göre tazminatsız olarak işten atılacakları" tehdidi savu-rluyor. Çaresiz işçiler bunun üzerine se-lameti istifa etmekle buluyorlar. Bunun dışında atılacaklar listesinde daha 40 ki-şinin bulunduğu söyleniyor.

Peki, ya sendika? O da başka bir alem. İşyerinde Türk-İş'e bağlı Basın-İş örgütüdür. Ama işin ilginç bir başka yanı var: Matbaanın başkanı olan şahıs, yani işveren durumundaki Yaşar Peker aynı zama-nda Basın-İş'in de genel baş-kan yardımcısıdır. Bu kişinin işçilerle, örgütlenme ile uğraşmaya hiç mi hiç ni-yeti yoktur. Yalnızca işçilerden topla-nan adadlarla çıkarılan bir "gazete"nin geliri ile uğraşmaktadır.

İşçiler, Mart'tan bu yana fazla mesai-lerini alamıyorlar. Son ay maaşlarını da alamadılar. Ayrıca, işten atılan işçiler toplunatlarını da alamamaktadırlar. Toplu iş sözleşmesi hükümleri ise bir yıl-dan bu yana uygulanmamaktadır.

Devletten aldığı ihalelerle bol bol yo-lunu bulan bu matbaa ne yapmaktadır geliri ile. Bir kısmı ile ne yapıldığı belli: Adayların seçim çalışmalarının finans-manı. Ancak bunun dışında matbaanın başka katkılan da var. Ankara'da çıkan Adalet, Tanin, Tasvir ve Selam adındaki sağıc gazeteler burada çok düşük bir üc-re karşılığında basılmaktadır. Sendikanın Gündem gazetesi ilanlardan ayda 350 bin lira kazanıyor.

İste emme basma tulumba böyle iş-liyor. "Çiftlik gibi yönetmek" gibi bir söz vardır. Türkiye de hiç bir çiftliğin böylesine başboş bir biçimde yöne-tildiğine bin inanmıyoruz.

YALNIZCA 'HAK GREVİ' Mİ!

Türkiye'nin en büyük şehri İstanbul'da ulaşım beş gün süreyle felce uğradı. Belediye otobüsleri çalışmadı. Şehrin dış semtlerinde çalışan minibüsler, fabrika servis otobüsleri İstanbul'u doldurdu. Ulaşım, bunlarla sağlandı. Hem de en korseca şekilde.

İETT'nin dört ana deposunda çalışan işçiler direnişe geçti. Geçtiğimiz hafta boyunca, işçiler temsil ettiklerini ileri süren Türkiye Genel-İş (TÜRK-İŞ) ve Genel-İş (DİSK) sendikalarının yetkilile-rinin karşılıklı birbirlerini suçlayan de-meçleri, başında geniş ölçüde yer aldı. Bu arada, Türkiye Genel-İş yetkilileri, sözleşmede taraf olarak İETT Genel Mü-dürlüğü olmasına rağmen, Belediye'yi ve özellikle de Belediye Başkanı Ahmet İsvan'ı suçlamakta, hakaret yağmuruna

tutmakta oldukça ileri gittiler. Türkiye Genel-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Pala'nın "Ahmet İsvan, değil belediye başkanlığı, temizlik işleri müdürlüğü bile yapamaz" sözleri, gazetelere manşet oldu.

İETT'deki direnişi Türkiye Genel-İş sendikası yürütüyor. Türkiye Genel-İş Sendikasının İETT'deki yetkisi, Yargıtay kararıyla düşmüş durumda. İETT'de işyeri yetkisi sorunu, İstanbul 2. İş Mahkemesinde 26.7.1977 günü duruşmada ele alınacak. Bu durumda, işkolu yetki-sine dayanarak sözleşme görüşmelerini yürüten ve görüşmelerin uyumsuzlıkla kesintiye uğraması üzerine grev kararı alıp işyerlerine asan Genel-İş (DİSK), direniş nedeniyle Türkiye Genel-İş'i suç-luyor. Genel-İş'in bazı yetkilileri, direnişin ardında CHP İstanbul İl Örgütünde

Türkiye Belediyeler Vakfı kuruldu

• Türkiye Belediyecilik Eğitim ve Araştırma Vakfı adlı kuruluşun öncülüğünü Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği yaptı.

• Vakfın kuruluşu 18 Temmuz 1977'de İstanbul'da yapıldı, kuruluş arasında Adana, Antalya, Bayrampaşa, Çanakkale, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul, İzmit, Kağıthane, Kayseri, Mersin, Trabzon belediye başkanları da bulunduğu otuz aşkın büyük kent belediye başkanı katıldı.

Türkiye Belediyeler Vakfı'nın, kentlilerin zorunlu ihtiyaçlarını daha etkin ve hızlı bir biçimde karşılaması yolunda, Türkiye çapında belediyelerin ortak çalışmalarını amaçladığı bildiriliyor.

Vakfın ana amaçları arasında şunlar sayılıyor:

* Belediyelerin kent halkıyla sağlıklı bir diyalog kurmasını ve kentlilerin kent sorunları konusunda eğitimlerini, bilinçlenmelerini sağlamak,

* Tüm belediyeler personelinin teknik ve idari konularda hizmet öncesi ve hizmet-ici eğitimini sağlamak,

* Kent halkının kültürel ihtiyaçlarını karşılamak, tarihi ve kültürel değerlerin korunmasına katkıda bulunmak,

* Belediyelerin görev ve yetki alanlarına giren her türlü hizmetin uzun vadeli planlanması ve projelendirilmesi işlerinin çağdaş ve bilimsel yöntemlerle gerçekleştirilmesi için gerekli bilimsel çalışma ve araştırmaları yapmak.

* Belediyelerin gerek kendi hemşerileriyle, gerekse birbirleriyle daha iyi haberleşmelerini ve bilgi alış veriş düzenini gerçekleştirebilmelerini sağlamak,

* Belediye hizmetlerinin yapılması sırasında gerek mali, gerekse maddi güç israfını önleyici tedbirleri araştırmak, tasarruf olanakları bularak yeni kaynaklar sağlanmasına çalışmak, aynı konulardaki tekrarları önlemek ve bu amaçla belediyelerarası bir belediyeler bilgi merkezi oluşturmak,

* Belirli belediye hizmetlerinin gerektirdiği malzeme, araç ve gereçlerin standartlaşmasını sağlayarak, ortak üretim olanakları yaratmak.

VAKIF KURUCULARI BİR ARADA

İETT DİRENİŞİ VE ARDINDAKİ GERÇEKLER

Belediyeye ilişkin çıkar çatışmalarının ve çeşitli hıziplşmelerin yattığını söylüyor.

Bu arada, Leyland otobüslerinin satın alınması sırasında adı bazı yolsuzluklara karışmış olan ve kısa süren CHP hükümeti döneminde görevinden alınmış olan İETT eski Genel Müdürü Şaffet Gurtavın da, direniş olayıyla ilgili olduğu, bazı çevrelerce ileri sürülmekte. Adı, 70 milyonluk bu yolsuzluğa karışanlar arasında anılan Şaffet Gurtavın, Aytekin Kotil'e yakın bir kişi olduğu da söyleniyor.

Tüm bunlar göz önünde tutulursa, direniş olayının pek de öyle basit bir "Hak grevi" olmadığı, daha geniş boyutlara sahip olduğu anlaşıyor. Önce ekme zamını sorunu, ardından İETT işçilerinin direniş. Belediye seçimlerinin

yaklaştığı bu dönemde, ard arda patlak veren, birbirinden kopukmuş gibi görünen iki olay. Ama her iki olayda da, halkla işçileri karşı karşıya getirme çabaları. Her iki olayda da, Belediye'ye ver-yansın eden sağcı basın. Ve her iki olayda da, "İsyan'ı ilyice yıpratlık" diye elelerini oğuşturan kendi partisinin önde gelenleri. Ve YURUYUŞ'un geçen sayısındaki ekme zamıyla ilgili yazıda da belirttiğimiz gibi, Belediyeye yönelik her karanlık tertibin altından, CHP İstanbul İl Başkanı ve Belediye Başkan Yardımcısı ünlü müteahhidin adı çıkıyor.

"Tencere dibin kara, seninki benden kara" diye birbirlerini yemeye çalışan İstanbul'da Halk Partililer tepişirken, olan halka ve ganster sendikacıların elinde oyuncak olan işçilere oluyor.

KİMLERİN OYUNUNA KURBAN GİDİYORLAR?

Kavramlarla Oynanmaz

METİN ÇULHAOĞLU

Kimileri oyun oynamaya çok meraklı. Bilimsel sosyalizmin ortaya koyduğu kavramlarla, hedeflerle oyun oynuyorlar. Gerçek içeriklerinden soyutladıkları kavramlarla reklamlarını yapmaya çalışıyorlar. Bu yüzden de, sosyalizmin ilkeleri bir yana, akıl ve mantık sınırlarını da zorluyorlar.

MC'nin kuruluş çalışmalarında pürüz yokken "geleceği varsa göreceği de var" dediler. "Yeni bir MC'nin her şeyin sonu olmayacağını" söylediler. Doğru söylediler. Sonra, MC'nin kuruluşu suyu düşer gibi göründü. Bu kez hemen ağız değiştirdiler. İşçi sınıfı partilerinin oluşturulması için yıllarca çaba gösterdikleri demokratik güçlerin birliği bir anda "oluştı". "Başını... 'nın çektiği demokratik yığınak'ın MC'ye "geçit vermediği" ilan edildi. "Demokratik güçbirliğinin alışılmadık boyutlara ulaştığı" yazıldı.

Demokratik kuruluşlar yeni MC'ye karşı çıkarak görevlerini yaptılar. Bu, ancak saygı ve sevinçle karşılanabilir. Bu, başka. Ancak, MC'ye karşı tek tek yada ortaklaşa demek veremeyi demokratik güçbirliğinin sağlanması açısından tek ve yeterli ölçüt saymak bambaşka. Bu anlaşıyla mücadele etmek gerek. Dar çıkarlar yada bilgisizlik sonucunda birlik sorununun buna indirgenmesi, en başta demokratik güçlerin birliğini sağlama çabalarına zarar verir. Özü ve kapsama kavranmayan hedefler için mücadele edilemez. Yalnızca gevezelik edilir.

Dar çıkarlar yada bilgisizlik. Kaynak ne olursa olsun, birlik sorununun bu biçimde içiştirilmesinin temelinde tek bir neden var: Sorunun siyasi özünü kavrayamamak. Sorunun siyasi boyutunu bilinçli olarak örtbas etmek istemek. Siyasi öz, siyasi boyut ne? Bunu kavrayabilmek için sorunu tarihsel gelişimi içinde ele almak gerekiyor.

Demokratik güçlerin birliği, kavram olarak olsa bile öz olarak yeni bir sorun değil. Çünkü sorunun özünde işçi sınıfı hareketinin ittifakları yatıyor. İttifaklar sorunu, ortaya yeni çıkmadı. Marks, Engels ve Lenin'de de var. Sosyalist mücadele ve iktidar sorununun işçi sınıfı ve müttefikleri açısından ele alınışı, Marks'la başlıyor. Engels'le daha büyük bir netliğe kavuşuyor. Netlik ve pratik, Lenin ve 1917 Devrimi ile zenginleşiyor.

Daha bu aşamada ortaya çıkan bir açıklığı vurgulamak gerekiyor: Gerek işçi sınıfının birliği, gerekse ittifaklar sorunu, sosyalist hareketin güncel ve nihai hedeflerinden soyutlanarak ele alınmaz. Dolayısıyla, aynı

sorun sosyalist örgütten soyutlanarak ve onun dışında çözümlenemez. Hangi tarihsel kesit içerisinde ve hangi özgül koşullarda gündeme gelirse gelsin, birlik sorunu sınıfsal ittifaklar sorunundan soyutlanamaz. Bu nedenle özünü sınıfsal ittifaklar sorununun oluşturduğu demokratik güçlerin birliği hedefi de sosyalist örgütten ve onun mücadelesinden ayrı olarak ele alınmaz.

Marks, Engels ve Lenin'den sonra, günümüzün koşullarında bu zorunluluklar daha da artıyor. Özetle şöyle: Günümüzde, eskisine kıyasla toplumun daha geniş kesimleri kapitalist düzene ve onun yan ürünlerine karşı derin bir hoşnutsuzluk içindeler. Kapitalizmin bunalımına, faşizme, gericiğe ve savaşa karşı toplumun geniş kesimleri yeni bir aranın içinde. Günümüzün belirgin nesnel özelliklerinden biri bu. Ancak aynı koşulların getirdiği bir başka özelliğe daha dikkat etmek gerekiyor: Dün, özellikle 19. yüzyıl koşullarında, demokratik talepler doğrudan doğruya kapitalist düzene yönelik değildi. Günümüzde ise, en basit demokratik talepler, en basit demokratik özemler bile, daha doğrudan bir biçimde kapitalist düzenin temel direklerini hedef alıyor.

Bu nesnel konumun ortaya çıkardığı önemli bir sonuç var: Geniş demokratik yığınların kapitalizme karşı şu yada bu düzeyde hareketlenmesi, demokratik güçlerin birliği sorununu daha karmaşık bir yapıya kavuşturuyor. Birlik sorununun daha esnek, daha gerçekçi ilkeleri ışığında ele alınmasını gerektiriyor. Ancak, bu gereksinimle birlikte şu zorunluluk da ön plana çıkıyor: İşçi sınıfı içindeki demokratik yığınların demokratik mücadeledeki inisiyatiflerini tarihsel olarak çoktan tüketmiş bulunmaları, buna ek olarak demokratik özem ve taleplerin giderek kapitalizme karşı bir nitelik kazanması, demokratik güçlerin birliği sorununun sosyalist hareketin inisiyatifinde, bu hareketin etrafında ve onun perspektifleri ışığında çözümlenmesini kaçınılmaz bir zorunluluk haline getirmişti. Subjektif bir öge olarak sosyalist hareketin gelişmesi ve toplumdaki etkinliğini artırması bu nedenle demokrasi mücadelesinin de odak noktasını oluşturuyor.

Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin beraberliği kadar, sosyalist hareketin mücadelesi ile demokratik güçlerin etkinliği arasındaki diyalektik ilişki de bu nesnel gerçeklerden kaynaklanıyor. Sosyalist hareketin güçlenmesi, bir yarıyla demokrasi mücadelesinin güçlenmesine, demokratik güçlerin belirli hedefler etrafında toplanmasına katkıda bulunuyor. Öte yandan, sosyalist hareket

ekseninde oluşan bu birliktelik sosyalist harekete ve örgütlenmeye de yeni güçler kazandırıyor.

Teorik gerçekler pratikte de yaşanır. Türkiye, 1961-71 döneminde teorik gerçeklerin pratiğini yaşadı. 1961'den sonra, sosyalist hareketin gelişmesi, demokrasi mücadelesi ve gerçek demokratik için bir katalizör işlevi gördü. Atatürkçülük ve 27 Mayıs'la ölçülen "demokratik" ancak sosyalist hareketin gelişmesi ile gerçek temeline oturabildi. Gerçek demokrasi "bilinci" böyle ortaya çıktı. Atatürkçü ve 27 Mayıs'çı "demokratlar"ın bir bölümü Feyzioğlu ve Erim gibileri ile saf tutarken, diğerleri sosyalist hareketin içinde yada çevresinde yer aldılar. Demokratik güçlerin hedefleri, sosyalist örgüt tarafından çizilen hedefler oldu.

Türkiye İşçi Partisi, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini birlikte sürdürdü. Ancak, aynı anda demokratlarla sosyalistleri de örgütte bir arada barındırdı. Örgüt içindeki yada çevresindeki demokratik kuşak bir yandan partiyi bir anma sürecine zorlarken, diğer yandan da ona kan verdi. Örgüt içindeki yada çevresindeki demokrat kuşaktan, demokratlığı aşip sosyalizme yönelebilenler, örgütün içindeki yerlerini aldılar yada korudular. Parti, sosyalist aydın kadrolarını partinin içindeki yada çevresindeki demokratlardan devşirerek güçlendi.

TIP Genel Başkanı Boran'ın son temsilciler toplantısında belirttiği gibi, demokrasi mücadelesi ile sosyalist mücadele arasında, demokratlar ile sosyalistler arasında 1971'den sonra ortaya çıkan kopukluk acı "meyva"larını bugün veriyor. Bugün, gerek demokrasi mücadelesi gerekse demokratik güçlerin birliği sorunu, kimileri tarafından gerçek siyasi özünden, sosyalist örgüt ekseninden soyutlanarak ele alınıyor. Bu, en başta demokrasi mücadelesini güdükleştiriyor. Yine aynı nedenle, demokratik güçlerin birliğini sağlanmasayolunda somut ve kalıcı adımlar atılacak yerde "afyon çekiliyor". Birlik sorunu MC'ye karşı demecilere indirgeniyor.

Demokratik güçler, MC'ye karşı demec verebilir. Vernelldir. Ancak bu, kendi başına demokratik güçlerin birliğini sağlanmasa anlamına gelmez. İş buna indirgenirse, birlik sorunu sosyalist örgütten ve onun çizdiği perspektiften soyutlanır. Böyle bir soyutlama "demec devrimciliği dönemini" ve gevezeliği getirir. Sosyalistler ise demokratik güçlerin birliğinin sağlanması için var güçleri ile çalışırlar. Ancak bunun yolunun gevezektikten geçmediğini de bilirler.

Faşist Odaklar Dağıtılmadıkça

MC iktidarındın bu yana çeşitli düzeydeki öğrenim kurumlarında sürdürülen operasyonlar biniliry. Bu operasyonlar sonucunda faşist yuvası haline getirilen öğrenim kurumlarından biri de Ankara Atatürk lisesi. Gün geçmiyor ki, bu lisede işlenen faşist beslemeler, yoldan geçenlere ya da yakında bulunan EGO çalışanlarına bir saldırı yöneltmesinler.

Bugüne kadar, görüülen bu tür saldırılar konusunda güvenlik yetkililerinden Valiliğe, oradan da İçişleri Bakanlığına kadar başvurulmadık makam kalmadı. Ama her nedense, bugüne kadar bu yetkililerin hiç birinin köklü bir görüşüne rastlanmadı.

Geçtiğimiz ay içinde, öğle saatlerinde görevine gelmekte olan EGO memurlarından İskender Öngünc ve yanındaki bir arkadaşına Atatürk lisesinde işlenen 7-8 salırgan demir çubuklarla saldırılmışlar, bu saldırı sonucunda Öngünc ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştı. İş bununla da kalmamış, olay günü akşam üzeri EGO Genel Müdürlüğünün çevresi yine aynı yerde yuvalanan faşist saldırganlar tarafından saldırılmıştı.

EGO yetkilileri durumu polise haber verdiler. Ancak, olay yerine gelen polis, saldırganları değil, EGO'da çalışanlardan Selçuk Gültelini "polise mukavemet ve hakaret"ten göz altına aldı. Daha büyük olayların doğması EGO yetkililerinin ve çalışanlarının bilinciyle ve kararlı ortak davranışları sonucu önlenemedi.

Gün geçmekle birlikte yuvalanan faşistlerin bir öğrenim kurumundan kaynaklanmasın, olayın yalnızca dışa yansayan yönlerinden biri. Temeldeki neden ise MC eliyle sürdürülen eğitim ve öğrenim kurumlarını faşistleştirme politikası. Bu, yalnızca Atatürk lisesi olaylarında da gö-

FAŞİSTLERİN İLK SALDIRISI DEĞİL

rülmüyor. Daha geçenlerde yüksek düzeyde bir Bakanlık görevlisinin "komando" bir eski genel müdür tarafından Milli Eğitim Bakanlığı içinde saldırıya uğraması, temeldeki sürecin dışa yansayan yönlerinden bir başkası.

MC'nin 25 yıllık iktidarı süresince izlediği "milli eğitim" politikasının ardi basan yönlerinden biri devletin kredi, burs vb. gibi bütün olanakları kullanarak bilimsiz gençlerin "komando" adı altında ilericiler, demokratik güçlere karşı seferber edilmesi oldu. Çoğu kez mevcut düzenin acağını çeken bu bilimsiz gençler, bilinçli burjuva politikacılarının elinde düzenlenen savunma araçları olarak kullanılıyorlar. Ankara Atatürk Lisesi de

böyle "ocak"lardan biri.

Bütün bunlara rağmen tüm devlet dairelerinde, eğitim kurumlarında çalışanlar, memur, teknik eleman ya da işçi olsunlar örgütleri aracılığı ile faşizmin sinirli kampanyasına karşı örgütlü mücadelede kararlılar. Hiç bir saldırı onları yıldıramayacak. Çünkü "örgütlü birleşik güç yenilmez."

"BİZİ YILDIRAMAYACAKLAR"

Kimileri "MHP ile diyalog kurabilme umudundan" söz edersünler Türkiye'nin her yanında faşist saldırılar devam ediyor. Ankara'da hemen her gün hasta-

nelerin acil servisleri faşistler tarafından yaralanan ilericilerin uğrak yeri oldu.

Ankara'nın Aşağı Eğlence semtinde faşistler Türkiye İşçi Partisi milletvekili adaylarından gazeteci İsmail Gençtürk ve bir arkadaşına da saldırıdılar. Gençtürk ve arkadaşı yedikleri dayak sonucunda kaburga, baş ve burundan ağır şekilde yaralandılar ve hastaneye kaldırıldılar.

Faşist saldırılara çeşitli bombalama olayları eklendi. Bombalamalar yalnızca DİSK, TOB-DER gibi ilericiler kuruluşları hedef alınıyordu. Ankara'nın çeşitli yerlerinde ilericiler, devrimcileri yıldıрма amacıyla kahveler, lokantaları bombalamaya devan eden faşistler sabahlara kadar "görev" yaptılar.

YURUYUŞ bombalanan kahvelerden birine gitti. Ankara'nın Danışman semtinde bombalanan "Arslan Kiraathanesi" genellikle ilericilerin gittiği bir yer. Çevre sakinleri YURUYUŞ muhabeirine bölgede oturan insanların genel olarak ilericiler olduklarını ve olayın yıldırmayı amaçladığını belirttiler. Sözlerine sunları da eklediler "olayı yaratıcıların yuvalandıkları bölgeyi ve onların merkezini bugün herkes biliyor. Şu anda bu adamlar, eminiz, ya bir sonraki akşam yapaçakları iş planlıyorlar, ya da kendilerini açısından bu olayın muhasebesini yapıyorlar." Ankara'da aynı gecede faşistler ve ajan-provokatörler tarafından bombalanan yedi yerden birisi olan İkraathane ve çevresinde yaklaşık 20000 liraya yakın hasara yol açıldı. Ama faşistler asıl amaçlarından başarılı olmadılar. Çevre sakinlerini, Danışman emekçilerini yıldıramadılar. Dükkanı hasar gören yaşlı bir kadın YURUYUŞ muhabeirine "bizi yıldırmayı amaçlıyorlar ama yanı-lyıyorlar" dedi.

Kuruçeşme sırtlarında sokaklarda yatanlar

YURUYUŞ İSTANBUL BOROSU

İstanbul Boğazı denince hemen herkes aklına doğal güzellikler ve zenginlikler gelir. Boğazın sırtlarını boydan boya tenekede damlı, tek odalı gecekonduların doldurduğunu ve bunların sayılabileceğini, buralarda oturanlardan başka bilen pek yoktur. Bugün bu gecekondularda oturanlar, ikili bir "afet"le karşı-

BASKALARI
"BOĞAZ SEFASI" SÜRERKEN

karşıyorlar. Afetin bir yönü, yüzde 50-58 eğime sahip sırtlarında evlerin üzerine kayalar yuvarlanması ve ölüm tehlikesi... Bir diğer yönü de, ilgisizlik... Ölüm tehlikesi var denip 16 evin kapısına mühür vurulmuş. İçinde oturanlar da sokağa atılmış. Sonra da tamamen unutulmuşlar... Şimdi bu insanlar, yatak yorgan sokakta yaşıyorlar.

Sokakta yaşayan bu ailelerden birinin reisi Sefer Duran şöyle anlatıyor olayı:

"Şu gördüğünüz evin arkasında, şu arkadaki kayalıklardan koca koca kaya parçaları yuvarlandı. Evimizin arkası olduğu gibi çıktı. 3 gün sonra 2-3 polis, kaymakam ve birçok memur gelip evimizi mühürlediler. Daha önce kapımızın mühürlenmediğini, evlerimizin boşaltılacağını bildirmediklerinden, şaşırık kaldık. Bir kısmımız komşularda kalmaya başladık, bir kısmımız sokakta yatıyoruz. Herhangi bir yer vermeleri için baş vurduk, olur derlerse vereceğiz, yoksa başınızın çaresine bakımız dediler. 'Para yardımı' diyecek olduk. Ne parası? Biz para, mara dağıtmayız' deyip gittiler. Halimizi görüyorsunuz. 15 gündür bu durumdayız. Şimdi ne yapacağımız bilmiyoruz."

Bu bölgeye yeşil saha deniyor. Vakfa aitmiş bütün arazi. Gecekondular her ay vakfa 75-300 lira arası bir kira ödüyorlar ve hem de her sene tapusuz gecekonduların vergisini veriyorlar. Ailelerde ortalama çocuk sayısı 5. Dam tenekeden

de olsa, rutubetli, iğreti de olsa, suyu, yolu, penceresi olmasa da bu gecekondular, bu emekçilerin halkın tek barınacağı bugin.

Beşiktaş Belediyesi İmar İşleri Şefi "Burada yaşayan insanları verdikleri yaşam mücadelesinden dolayı kutlamak gerek" diyor. Evi mühürlenmiş olan Hanife Çulhaoglu'nun sözleri de bunu doğruluyor:

"35 yıldır aynı evde otururum, 6 çocuğum var. 8 nüfusuz. Oğlum askerden yeni geldi, işsiz. Aylığı 1.500 lira. Ev yok, bir tane bulduk 1.000 lira diyorlar. Göriyorsunuz, yataklar kapıda, çocuklar kapıda. Ne yapabiliriz?"

Belediye işçisi Süleyman Uyar ekliyor:

"Aylığım 2.000 lira. Evim mühürlü. Çoluk çocuk yatak düşek kapıda. Onbeş gündür böyleyiz ve halimizi ilk soranlar sizler oldunuz..."

Beşiktaş Belediyesi Şube Müdürü Sabahattin Şenyüz ise, bu konuda şöyle diyor:

"Kaymakamlığın isteği üzerine harekete geçtik. Söz konusu yerde 16 ev ve bir kahvenin tehlikede olduğunu saptadık. Hazırlanan rapor üzerine kaymakamlığın emriyle bu evleri mühürettik. Önceden bilgi verme konusunda iş zabıta haber verdik, bu onların görevidir. Valinin emrinde durum ağırla olarak saptanmış ancak 7269 - 1051 sayılı yasaların kapsamına girmedikleri için yarın yapılmıyor. Ben girişimlerde bulundum.

Elimden başka birşey gelmez."

Valilik, kanun zabıta, belediye, kanunun bilmem kaçınca maddesi, kırmızı mühür, dilekçe, ama yine insanlar sokakta, yine 16 aile Kuruçeşme'de kapısı mühürlenmiş çaresiz, yüzlerce gecekondulu Boğaz sırtlarında, binlerce gecekondulu İstanbul'da ve diğer büyük kentlerde yarınlardan emin değil...

KİM İLGİLENECEK?

"Toplumsal üretimin ve onun artan etkinliğinin dinamik ve dengeli gelişmesi, bilimsel ve teknik ilerlemenin hızlanması, daha yüksek emek üretkenliğinin sağlanması ve ulusal ekonominin her kesiminde çalışmanın niteliğinin geliştirilmesi yolu ile halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyinin yükseltilmesi olan Komünist Parti çizgisinin tutarlı bir biçimde uygulanması..."

SINIFSIZ TOPLUM KURULMASININ PROGRAMI

SBKP XXV. Kongresi 1976-1980 yılları arasındaki devrenin en başta gelen görevini böyle belirliyordu. Kongre Sovyetler Birliği'nde kurulum sağlanan gelişmiş sosyalizmin özelliklerini, ekonomik, toplumsal, politik ve kültürel gelişmesi için gerekli adımları sıralayarak, tanımladı ve beyan etti ve daha uzun devreli stratejileri sapandı. Böylece, sınıfsız, komünist toplumun maddi-teknik temelini kurmasına ilişkin katkı kısmı gerçekleştirildi. Bu yönergeye anlaşılmaması gereken yöntemlerin bir bölümü şöylece sıralanabilir: Toplumun ekonomik bütünleşmesinin sağlanması, sosyalist üretim ilişkilerinin etkinleştirilmesi, kent ile kır arasındaki farkın ortadan kaldırılması. Böylece Sovyet toplumun-

biçimde yansıtmasını sağlamak için belirli sözcüklere yönelik tartışmadır..."

Kongre'nin ağırlık verilmesini, daha doğru bir deyişle, verilen ağırlığın artırılmasını öngördüğü bir alan sosyal bilimlerin. Önümüzdeki beş yıl içinde 9.6 milyon itisatçı yetiştirilmesi öngörülmüştür. İlkutsak kenti Doğu Sibirya'nın merkezi olarak aynı zamanda büyük bir öğrenim kenti. Studgorodog (yüksek öğrenim öğrenci kenti) kentin yarım milyon nüfusunun 65 binini oluşturmuyor. Sosyal bilimlere daha bugünden verilmede olan ağırlığı belirtmek için bu öğrencilerin 35 bininin bu dalda eğitim gördüklerini belirtmek yeter. Zaten, XXV. Kongre toplumsal araştırmaların toplumun eğilim ve istemlerini yansıtabilme de derece başarılı olduğunun bir kanıtı oluşturmaktadır.

Sözü edilen bütün konuların Anayasa'ya yansıtış biçimlerini burada ele almanın olanağı yok. Bazılarına değinelim: Seçim sisteminde yapılan değişiklik politik sistemin ve yönetimin etkinleştirilmesine ve böylece sosyalist demokrasinin yaygınlaştırılmasına ve ekonomik gelişmenin güçlü bir biçimde hızlandırılmasına yönelik. Dolayısıyla, toplumun sürekli olarak büyüyen bir bölümü doğrudan etki yapabilecek ve yaratıcı çabalarını kolaylıkla sunabilecek olanığa kavuşmuş olur. Bir başka değişikliğe

göre artık mecburi eğitim 8 yıl değil, 10 yıl. Uzun süredir zaten korunmakta olan doğa bundan böyle bir de Anayasa'nın güvencesi altında. Hazar Denizi üzerinde kurulu bir petrol çıkarma alanını gezerken sorduk: "Petrol sızması ya da kaçığı nasıl önleniyor?" Soruyu böyle sormak gerektiği, çünkü deniz üstünde ve kıyı boyunca kilometrelerce süren bir yol boyunca denizin tertemiz olduğunu gözlemistik. Yanıt: "Doğayı, bu arada Hazar Denizi'ni kirletmek yasaklanmıştır..." Sorunun anlaşılmasını sanıp istedik: "Evet ama alınan önlemler nedir?" Anlayamamış olmamız kavanramıyarak yineleni: "Yasak olduğu için kirlenmez!" Çevre korunması bu denli kolay ve kesin bir biçimde çözümlenmiş.

BİR GÖLÜN SOSYALİSTÇE KULLANIMI

Kirlenmeyen diğer büyük bir su deposu Baykal Gölü. Dünya tatlı su rezervinin dördte biri bu göle. 300'ün üstünde akarsu tarafından besleniyor. Çoğu eriyen kar suları olduğu için gölün suyu çok soğuk. Bu nedenle ve temizliğinden ötürü belirli dinlenme yerlerinde bulunduran bardaklarla eğilip içmek olanağı var. Çoğu göllerde yaşam belirli bir derinlikte son bulmasına karşın Baykal'da

derine gittikçe zenginleşiyor. Gölün su- larında bulunan mikroskopik bir yaratık canlı filtre görevi görüyor. Olen deniz yaratıklarını temizliyor. Bunun farkedilmesinden sonra bu mikroskopik yaratığın artırılması için çalışmalar yapılmış. Nereden geldikleri bilinmeyen dünyanın tek tatlı su fokbalklarının Göl'de saptanabilmiş cinsi 70 bin. Gölün tabanından ve suyundan birçok maden elde ediliyor. Bin kişilik bir kıyı köyünde tatlı su araştırmaları enstitüsü var.

Göl'ün suları boşaltan Araksa Irmağı'nın düzenli ve yüksek debisi, üzerinde bir dizi hidro elektrik santral kurularak yapımına başlanmış. İlk 1959 yılında açılmış. Yılda 4.5 milyar kws'i vardiya başına dörder kişi ile üretiyor. 500 km. aşağıda Bratskaya var. 1954'de Ekim Devrimi'nin 50. yılına yetiştirmesi planlanarak yapımına başlanmış. 1967'de yılda 24 milyar kws üretecek güce erişmiş. Bu santrali ise her vardiya 8 kişi çalıştırıyor. Daha ilerde yapılmakta olan Şuşenskoye daha da büyük olacak. Büyük- lük bir tutku değil. Zorunluluk. İşıklılık olmadığı gibi işgücü sıkıntısı var. Bu, bü- tün Sovyetler Birliği için böyle. Dolayısıyla kalkındırılmaları öncelik kazanmış bölgelere işgücü çekebilmek için bir dizi özendiriciler sistemi kurulmuş. Sibirya'da ücretler diğer yerlere göre iki kat faz-

KOMÜNİZMİN MADDİ TEMELLERİ ATILIYOR

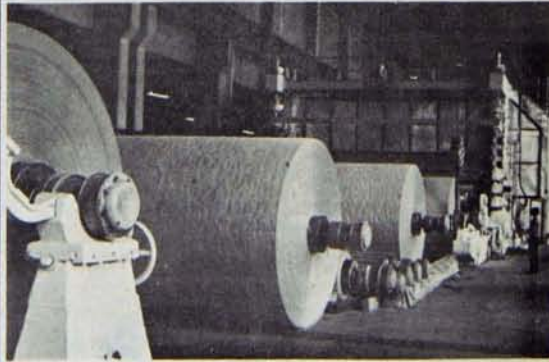
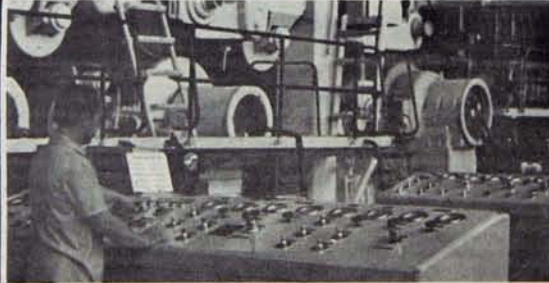
CANDAN BAYSAN

da anlaşılması gereken biçimiyle sınıf yapısının değiştirilmesi (diğer bir deyişle kentte ve diğer alanlarda çalışanların yaşam koşulları arasındaki farkın kaldırılması), sosyalist ülkelerle dostluk ilişkilerinin geliştirilmesi ve birliğin sağlanması, sosyalist devletin geliştirilip sosyalist demokrasinin yaygınlaştırılması, proletarya diktatörlüğüne dayalı devlet yapısından tüm halkın devleti olmaya geçilmesi, işçi sınıfının Marksist-Leninist partisinin gelişmiş sosyalist toplumda tüm halkın partis olarak rolünün büyümesi, sosyalist yaşam biçiminin benimsenip beslenmesi ve bireyin kişiliğinin oluşturulup geliştirilmesi.

Sovyet toplumu yukarıda sıralanan gelişmeler açısından zaten, bir süredir belirli yol almış ve başarılar elde etmiş bulunuyor. Tüm toplumun öncüsü olmayı gerçekleştirmiş bulunan Parti, son Kongre'sinde bu özelliğinin sağladığı ayrıcalıklı, büyük çapta toplumda gözlenen gelişmelerin sözcülüğünü yapmış ve buna dayanarak yol gösterici yönergeler geliştirmiştir. Dolayısıyla, bu yıl içinde halk tarafından tartışılmaya sunulan yeni Sovyet Anayasası taslağı yukarıda özetlenen çerçevede içinde bir adım oluşturmaktadır.

YENİ ANAYASA: MEVCUT DURUMUN MEVZULAŞTIRILMASI

Sovyetler Birliği gezimiz sırasında taslağın tartışılması süreci henüz başlamıştı. Bakü'de Azerbaycan Radyosu'nun bir görevlisiyle, Akşin Babayef ile yaptığımız konuşmada konunun radyoya ele alınışını öğrenmek olanlağın elde ettim. Tartışma ve belirli maddeler üzerine tanıtma-çıkılma programları yanında, radyo gerek mektupla, gerekse telefonla ilişki kurarak görüşlerini belirten dinleyicilerden değişik görüşleri olanların çağrılı olarak bulundukları tartışma programları da düzenlenmiş. Genel tepki benimsenme yönünde. Gazetelere yazıp diğer yollarla görüşlerini duyurabilecek olanlağın elde etmiş olanların söyledikleri kısaca şöyle: "Toplumumuz zaten bir süredir yeni Anayasa'nın tanımladığı toplum idi. Olan, yalnızca bu durumun kağıt üzerine geçirilmesi olmalıdır. Sorun, benimsenip benimsenmemesi değildir, içinde bulunduğumuz toplumu en iyi

BİR YANDAN ÜRETİM ARAÇLARI/EMEĞİN ORANLARININ, DİĞER YANDAN ÖLÇÜĞÜN SÜREKLİ OLARAK YÜKSELTİLMESİ BİRKAÇ SÖNÜCÜ BİRDEN SAĞLIYOR. OTOMASYON VE ÜRETİKENLİK KESİNTİSİZ BİR BİÇİMDE ARTIYOR, ZAMAN KAYBININ AZALTILMASI KONUSUNDAKİ TITİZLİĞİ VE BİNCİ YÜKSELTİYOR, İŞGÜCÜNÜN BÖLGESEL TOPLULUŞMASINI SAĞLAYARAK ÜRETİM İLİŞKİLERİNİ OLUMLU YÖNDE ETKİLİYOR VE TARIMDAKİ İŞGÜCÜNÜN ÜRGÜTLERİ BİÇİMİNE İŞİK TUTUYOR. BRATSK'DA AĞAÇ ÜRÜNLERİ EN-DÜSTRİLERİNİ İŞLETMESİ BUNUN EN GENÇ FAKAT GÜÇLÜ ÖRNEKLERİNDEN BİRİ. 50'ŞER METRELİK HATLAR BOYUNCA BİR İKİ İŞÇİDEN FAZLASINARASTLANMAMASIYANINDA İŞLETMEDE TOPLAM 15 BİN İŞÇİ ÇALIŞIYOR.

la, yıllık izinler 12 gün daha uzun olabiliyor.

KOŞULLAR EMEĞİN ÜRETİKENLİĞİNİ ARTIRIYOR

Gerekli insan gücü yetersizliği, kendiliğinden verimlilik artışı getiriyor. Daha da sayıda işçinin daha çok ürettiği santraller, fabrikalar, petrol havzaları. Bunun ötesinde, diğer bir zorunluk olarak her vardiya düzenli bir biçimde aynı sayıda işçi çalışmasını gerektiriyor. Bir işçinin verimliliği bu derece yükseltince, onun yokluğu da o derecelimsuz etki yapıyor. Dolaştırıldığımız bir ağaç ürünleri endüstrisi işletmesinde 10 fabrika ve 15 bin işçi var. En yüksek vardiya 5.080 ve en düşüğe de 4.940 işçi çalışıyor. Aradaki 140 işçilik farkın büyük çapta yönetici kadronun gündüz vardiyasında çalıştığından ortaya çıktığını söylediler. Bu işletme de Bratskaya baraj gölü çevresindeki Bratsk kentinde. Bunun yanı sıra 3 fabrikalı pre-fabrikte üniter işletmesi, tamamlanmakta olan dünyanın en büyük alüminyum işletmesi birçok maden ve diğer endüstri kuruluşları var. Bu denli yoğun endüstri kenti olması, tarıma olabilecek kadar az işgücü ayrılmasını gerektiriyor. Ağaç ürünleri işletmesi için 6 milyon hektarlık orman alanı ayrılmış. Kapasite gözönünde tutularak, bu alanın 80 yılda kullanılacağı ve aynı süre içinde de bir taraftan hiç emeğe mal olmadan, kendi kendini yenileyeceği hesaplanmış. Yoksa, öze bakım ile böyle bir ormanın 30 yılda üretilebileceği biliniyor. Zengin Sibirya ormanlarının sağladığı bir ek olanak.

Endüstrinin ve işgücünün yoğunlaşmasının sağladığı birçok yarar var. Kendisi bir zorunluk olarak ortaya çıkan bu durum aynı zamanda yeni olanaklara sağlıyor. Birçok iş dalının otomasyona geçebilmesini ve verimliliğin artmasını doğuruyor. İşliktin kesintisi besleyen ve büyüyen bir gelişim içinde sürüyor. İşgücünün bölgesel yoğunlaşması aynı zamanda üretim ilişkilerini etkiliyor. Gelişmiş sosyalist toplumda komünizmin maddi-teknik temellerinin oluşturulmasında bilimsel teknolojik ilerlemenin toplumsal yararlarına ağırlık verilmesi gereği açık olarak ortaya çıkıyor. XXV. Kongre'nin ortaya koyduğu gibi.

(GELECEK YAZI: SINIFSIZ TOPLUM YÖNÜNDE ADIMLAR)

TOPLUMDA VE SANATTA İTİBAR

ONAT KUTLAR

Faşist Franko döneminde yıllarca Paris'te sürgünde kalan ünlü İspanyol romancı Juan Goytisolo'nun bir yazısını çevirip yayınladığım yıllar önce. Yazının başlığı şöyleydi: "Çiüriven Bir Ülke: İspanya". Goytisolo o yazısında, toplumu yönetenlere egemen olan dünya görüşünün ve kişisel ahlakın yavaş yavaş bulaşıcı bir hastalık gibi o toplumun bireylerine bulaştığını, Başkanın yalan söylediği, halkı aldattığı bir ülkede ailede eşlerin birbirini aldatmasının da yavaş yavaş doğal karşılanmaya başlandığını, gemisini yürüten yöneticilerin kaptan oldukları ülkede herkesin birşeyler "yürütmek" için can attıklarını anlatıyordu.

Gerçi gökyüzündeki yıldız, gecenin en karanlık olduğu saatte de yerindedir. Petrarca'nın sözleri uyarınca, "Gökyüzü kara bulutlarla dolu olsa bile ölümlerden korkmayan halk yerinden kıpırdamaz..." Ve İspanyol halkı insanca ve onurlu bir yaşamın haklarını tüm engellere karşın elde etme yolundadır bugün. Ama ülkemize bakıp, Goytisolo'nun İspanya için söylediklerine hak vermek elde değil.

Ben Cumhuriyet Gazetesi yöneticilerinin yerinde olsam, Yahya Demirel'in askerliğini nasıl Büyük Efes Otelinde yüzbinler harcayıp havuz kıyısında güneşlenerek yaptığını ilişkin haberi öyle koskocaman birinci sayfaya koymam. Çünkü bu haberi bir eleştiri gibi değil, bir övgü gibi karşılanacağından korkarım kimsilerince. "Helal olsun" diyerek çok kimse, "İşini biliyor çocuk. Bak ne güzel, kitabına uydurmuş, gününü gün ediyor..." Güç ve başarı "ne pahasına olursa olsun" toplumun tek değer ölçüsü durumuna getirilince halkın tüm değerleri altüst olmaya başlar. Çoğumuz, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in seçim sonrası politikasındaki gerçek eleştirisi noktalarını unutup, "Beceremedi. Ne yapıp yapıp, aynı yöntemleri kullanıp yiktidarı elde etmeliydi" diye dövmeyek mi? Güven oyu alabilseydi, milletvekili satınalmış olmasını bile hoş görmeyecek miydik? İşte bu yoz kapitalist düzenin getirdiği en tehlikeli hoşgörüdür.

Bu olayı; ilk bakışta önemsenmeyecek, ama gerçekte çok önemli bazı sanat hareketleri nedeniyle son günlerde yiktidarı yaşıyor. Antalya ve Yarıncı'da yerel yönetimlerle elele veren sanatçılar, birer "Halk Sanat Şöleni" ger-

çekleştirdiler. Yetersizliklerine, eksikliklerine karşın dürüst, bilinçlenmeye yardımcı ve en önemlisi emekçi kitlelerle, halkla diyalog kurabilen şenliklerdi bunlar. Hayatlarında tiyatro oyunu görme olanağını bulamamış kitlelere ileri-ki sanatın ışığını götürüyor ve heyecanla karşılanıyordu. Alanlarda, sokaklarda, açık hava tiyatrolarında binlerce, onbinlerce kişi sinemanın, tiyatronun, edebiyatın, resmin, müziğin ülkemiz çapındaki, hatta uluslararası çaptaki ilericiler örneklerini izliyordu. Kimi zaman ücretsiz, kimi zaman küçük ücretlerle. Ve sanatçılar, (tiyatro örneğinde olduğu gibi), halkın kendilerinden daha ileri bilinci karşısında şaşkınlığa düşüyorlardı. Dinleyiciler müzikçilere, "siz durun, daha ileri türkülerini biz söyleyeceğiz..." diyorlardı.

Peki bu olayın basındaki yankıları nasıl oldu? İlerici gazetelerimiz konuya biraz geç intikal etti. Ama sonunda da olsa, olayları yakından izleyenlerin tanıklıklarına yer verdi. Büyük tirajlı gazeteler ise, inanılmaz bir rahatlıkla tüm olayları tersine çevirip yansıtmayı marifet saydılar. Yıllar önce, "ehlikeyf" Belediye Başkanlarının zamanında, olmaz rezaletler dönüp dururken, skandaller birbirini kovalarken, bir avuç taşra burjuvası ile büyük kent sosyetesi üyesinin kendi aralarında sürdürdükleri "festival"lerin parlaklığını öve öve bitiremeyen bu basın organları, bu kez, üstelik Antalya halkının omlu izlenimlerini kendi sayfalarında bile gizlemeyedikleri halde, sayısız özürler bulup "sıvaldır" olayı. Çünkü itibar, halkla diyalog kurmaya çalışmanın değil, halkın tepesinde yumurta pişirip olmaz halıtar karıştırarak midisini doldurandır.

"Hiç bir sanatçı gelmedi bu yıl..." diye manşetler atıldılar. Çünkü onlara göre itibarlı sanatçı, ne gerçekçi yazardır, ne ilerici ressamdır, ne dürüst tiyatrocudur, hatta ne de onurlu sinemacıdır. Dedikodularımız ve havuz başı aşklarınızla renkli sayfaları dolduran delikanlı ya da hanım kızlardan biri değilseniz sanatçı sayılmazsınız mümkün mü? Böylece yıllardır kendilerinin koşullandırıldığı halkı kendi yoz değer yargılarına mahkum ederek kullanıyorlar.

Ama bütün bunlardan ötürü gazetecileri suçlamak da yanlış. Bir ülkede yolsuzluk, Başbakanlar, bakanlar için bile reklam oluyorsa, şeref de, itibar da, başarı da onların olacaktır.

Biz şimdilik, "son gülen iyi güler..." demekle yetinelim.

Sacco ve Vanzetti'nin anısı - Amerikan Halkına ışık tutuyor

Nicola Sacco ve Bartolomeo Vanzetti, Amerikan işçi sınıfının destanlaşan iki kahramanı. Bundan elli yıl önce elektrikli sandalyede can verdiler. Fakat isimleri hâlâ dudaklarda, şiirlerde ve şarkılarda. Onları bütün dünyaya yayılmış durumda. Sacco ve Vanzetti Amerikan sendikal hareketinde önemli iki liderdi. Sendikal mücadeleye tahammülsüz Amerikan patronlarının hoşnutsuzluğu ve tepkisi çok gecikmeden açığa çıktı. Sacco ve Vanzetti soygunculuk suçlamasıyla idam edildi. Aradan geçen zaman olayı örtbas etmeye yaradı. Tıpkı Rosenberg'ler gibi. Suçları suçlarını örtbas edemediler.

Fakat suçlar suçların olağan hale gelmesini sağladılar. Amerikan gasterlerinin üni bütün dünyaya yayıldı. Kovbo filmleri konuların kızıldevril katliamları ile süsleldiler. Zenciler toplum dışı yaratıklar olarak horlandılar. Gençliğin neredeyse tümü uyuşturucu madde kullanmakta. Cinsi sapıklara her yerde rastlamak mümkün. Cinayetler, soygunlar vs. önü alınmaz bir sel halinde.

New York'ta bir gece elektrikler kesildi. Karanlıkta kalan kentte yapılmadık karanlık iş kalmadı. Bankalar soyuldu, dükkanlar yağma edildi, yangınlar çıkarıldı, insanlar öldürüldü ve daha nice... Belediye Başkanı çıkar yolu halkın üzerine atarak açtırmakta buldu. Binlerce insan tutuklandı. Tutuklananların arasında zencilerin çoğunlukta olması, her sorunda olduğu gibi ırk ayrımının bu olayda da zenciler üzerinde bir terör uygulamasında kullanılması gözden kaçmadı.

Bütün bunlar bir gecede oldu. Sonra da oturdular geceyi ve ertesi gün de süren olayları yorumladılar!... "Yasalara ve otoriteye saygı azalmıştı, suçlar çoğu kez cezalandırılmamaktaydılar, gecekondularda suç ve şiddet kol geziyor-

du..." Fakat, sonunda teslim de edebildiler: "Gecekondu gençliği arasında işsizlik oranı % 40'ı geçmekteydi; yoksulluktan ölünen yerlerde, karanlıkta karanlık işler olur..."

"Hür Dünya"nın yöneticileri yorum yapma hüriyetlerini kullanmaktaydılar. Örnekleri çok. Son örnek daha da ilginç: "NATO bir savunma örgütüdür, bize yönetilen saldırıları korumasını istediklerimize tahrip edilmeden püskürtülmesini sağlamak için bir bomba geliştirdik." Sözü edilen bomba, Nötron bombası. İnsanları öldürmek için atom, hidrojen bombaları Amerika'ya yetmedi. Daha korkuncunu buldu. Bunların zarar yalnızca canlılara, cansız varlıklara, asıl koruması istenen (!) varlıklara bir zarar olur. Böyle bir bombanın yapımına diğer emperyalist ülkeler bile karşı çıkmak zorunluluğunu duyduklar.

Emperyalizmin, sosyalist toplum ve sistem karşısında yarattığı düzen bu. Antikomünist propaganda ile, polis terörü ile, nötron bombası ile ayakta durmaya çalışıyor. Sadece sömürdüğü ülkelerde değil, kendi ülkesinde de kan dökmekten kaçınıyor. Çünkü sermayenin vatani yok. Vatani gerçek anlamıyla savunulanlar sosyalistler, ilerici, demokratlar. Sosyalistlere, sosyalist ülkelere atılan çamurlar, kendi düzenlerini tarif ediyor. Suçları artık suçladıklarının suçsuzluğunu inkar edemez hale geldiler...

Aradan geçen elli yıla rağmen Sacco ve Vanzetti'ye atılan çamur tutmadı. Sacco ve Vanzetti'nin suzsuzluğunu ilan etmek zorunda kaldılar. Ama iş burada kalmayacak. Amerikalı bu iki sendikacının oturtulduğu sandalyelere sahipleri oturtulacak

BİR ELEKTRİK KESİLMESİ ABD KAPİTALİZMİNİN GERÇEK YÜZÜ: NO SERGİLEMEYE YETTİ. "REFAH TOPLUMU" NDA YAĞMALAR, SOYGUNLAR ALDI YURUDDU.

Kalbimdedir

Ansızın bir acıyı kucaklayarak geçti mayıs dostların türkülerini gözleriyle yaşıyan sınanmış mutluluklar öfkeler ve yanılgılar yakamızda güller kan kırmızısı sulara batmış geceler partizan köhne ruhumuza balyozlarla vuran hiç ummadığın bir arkadaşın karanlıkta duvarları aşıfırken gülen yüzü şimdi sınımsız tutuyordu seni.

şimdi sınımsız tutuyordun seni ellerin daha hızlıdır makina başında inancın daha gümbürtülü şimdiysen suretin gerçek bir posterdir ağır çekimli sağlıklı ilerleyişlerin dur biraz soluklan yeniden sına kendini gücüne güç kat öfkeni bir solukta tüketme bak borsalar dalgalanıyor bankalar paylaşılmakta ve senin yerin keskin bir çizginin kan perdesini aralamakta

keskin bir çizginin kan perdesini aralamakta akarak zaman ve beni kudurtmakta puslu gözlerimden çözülen nefret çünkü kalbimdedir sınımsız ölmeyi bilenler Ansızın bir acıyı kucaklayarak geçti mayıs...

TİMUCİN ÖZYÜREKLİ

GEÇTİĞİMİZ HAFTA İÇİNDE AZER-
BAYCANLI SANATÇI ZEYNEP HAN-
LAROVA, ANKARA, İSTANBUL VE
İZMİR'DE KONSERLER VERDİ. BE-
RABERİNDEKİ HALK DÂNSLARI
TOPLULUĞU İLE SÜRDÜRDÜĞÜ
GÖSTERİLERDEN SONRA YÜRÜ-
YÜŞ MUHABİRİ HANLAROVA İLE
KONUŞTU...

HANLAROVA İLE SÖYLEŞİ

Geçtiğimiz hafta içinde Azerbaycan Devlet Halk Dansları Topluluğunun ve opera sanatçısı Zeynep Hanlarova'nın görkemli gösterilerini izledik İstanbul, Ankara ve İzmir'de...

Azerbaycan Devlet Halk Dansları Topluluğunun sunduğu oyunlar arasında Naz Eyleme, Nişanlılar, Komik, Şeker ve Tumba dansları dikkati çekiyordu. Komik Dansı üzerinde biraz durmakta yarar var. Halk arasında otantik biçimde oynanan bu dans, topluluğun koreograflarınca daha bir düzenlenmiş ve geliştirilmiş. Uç erkeğin sevdiği kızı elde etmeğe çalışmalarını ve sonunda en yakışıklıların galip geldiği bu dans, topluluk sanatçıları tarafından olağanüstü bir başarıyla sergileniyordu. Topluluğun sunduğu oyunlardaki ayakların (figürlerin) Anadolu halk oyunları ile olan benzerlikleri de hemen göze çarpıyordu. Bırakalım Doğu Anadolu'daki Azerbaycan kültürüyle ortak özellik taşıyan bölgeleri, Gaziantep'te Türkmen boyaları tarafından yaratılan Dokuzlu, Çepikli, Mani gibi oyunların ayaklarını (figürlerini) bu oyunlarda gözlemek mümkün. Yalnız kızların oynadığı oyunlarda da Erzurum bölgesinden motifler gözleniyordu. Özellikle Erzurum'da kızların oynadığı 'Aşkahtan Gelirem' oyununa çok benzeyen bir oyun oynadılar. Tumba Dansı da daha bir ilginç. Bir dizi delikanlının oynadığı bu oyunda herkesin elinde nagara adı verilen davullar var. Nagara ile tuttukları temponu uyarak bir yandan da oyunlarını sürdürüyorlar.

Topluluğun oyunlarında kullanılan çalgılar aynı zamanda Zeynep Hanlarova'ya eşlik ediyordu. Bu çalgılar, Tar (bir çeşit saz), Keman (bizdeki kemençeye benziyor), Balaban (meyin değişik bir çeşidi), Nagara (elle çalınan küçük davul), Klarnet ve Garbon (akordeon).

Azerbaycan'da yetenekli çocuklar daha küçük yaşta topluluk tarafından yetiştiriliyor ve profesyonel eleman olarak grupta yer alıyorlar. Daha sonra Zeynep Hanlarova'ya sorduğumuz sorulara aldığımız cevaplarda görüleceği gibi her fabrikada, her işyerinde kültür çalışmalarını düzenleyen dernekler var. Ve buradaki halkın yaratıcı gücü sürekli olarak halk oyunlarına, müziğine, tiyatroya katkısını sürdürüyor. Buralarda yaratılan ürünler uzman kişiler tarafından işleniyor. Ve böylece en üst düzeydeki kültür ürünlerinde bile sanayi işçilerinin, tarım işçilerinin katkısı söz konusu oluyor.

Sovyet Azerbaycan Cumhuriyeti'nde olduğu gibi ülkemizde de çok sevilen bir halk sanatçısı Zeynep Hanlarova... Türkiye'de sevilmesinin başlıca nedenlerinden biri de 'mahınlı'ları (türkülerinde Azerbaycan ve Anadolu kültürünün ortak özelliklerinin üstüste çıkması...) Azerbaycan'ın doğal güzelliklerini, Azerbaycan halkının coşkusunu yaşıyor insan.

Ama bu içten coşkuyu faşist propaganda malzemesi yapmak isteyenler de var. Gösteriler sırasında faşist gruplar "Esir Türkler Haftası"nda bombalı, baskınlı, saldırlı eylemlerine yenilerini katılar ve gösterileri provoke etmek için

salonlarda ön sıraları işgal ederek "sloganlarını" attılar.

"Laleler" türküsü sırasında ya da "Aşık Şamşir deli dağdan geçende" mahnisindeki "Gelmişem gezmeye sizin dağları" mısraını söylerken Hanlarova, salondaki faşist gruplar "Azerbaycan'a hürriyet", "Esir Türkler hürriyet" diye bağırıyorlardı. Konserlerden birinde faşist bir paçavra uzattılar eline... Başyazısının başlığı şöyle: "Türkiye Esir Türkler Davasına Sahip Çıkmaktır". SSCB'deki "Esir Türkler"i kurtarma iddiasındaki faşistlere Hanlarova sahnedeki şu cevabı verdi: "Ben buraya Sovyet Halkının seলামlarını getirmişem. Böyle halklar ara-

sındaki dostluğu bozucu kötü şeyler yok..." Ve bu faşist paçavrayı yere fırlattı. Salondaki faşistlerin provokasyon çabalarına aldınmayarak başka uluslarla dayanışmayı dile getiren 'Mehebbetim Unutma' (Bulgar şarkısı) ve ünlü Kalinka'yı okumaya devam etti. Söyleşimiz sırasında bu olay hakkındaki görüşlerini sorduğumuzda Hanlarova şöyle dedi: "Dinleyicilerim benden beklediği, dost Azerbaycan halkının türkülerini söylemem, halklar arasındaki kardeşliği dile getirmemdir. Ben orada bir avuç kendini bilmez Azerbaycan'da insanların nasıl mutlu, özgür olduklarını, sosyalizmin nimetlerinden nasıl yararlandıklarını mı anlatayım..."

Yukarıda sözünü ettiğimiz başyazının ilk paragrafı şöyle: "Temmuz ayının üçüncü haftası 'Esir Milletler Haftası' olarak kabul edilmiştir. 1959 yılında ilk defa ABD'de kabul ve ilan edilen Esir Milletler Haftası..."

Bu sözlerle emperyalizmin maşası olduğunu itiraf eden faşist mantık devam ediyor:

"Çok kısa bir süre önce güya Türk sayılan bir ekip 'Şili Halkıyla Dayanışma' toplantıları düzenlemişti... Evet Türk halkıyla değil de Şili halkıyla dayanışma. Bu düpedüz kendimizi inkarın, inadına gavrılaşmanın dikasıdır. Eğer mutlaka sınırlarımız dışında bir toplumda dayanışma yapılacak olsaydı, Şili Halkına ne lüzüm vardı?..."

Türkiye İşçi Partisi'nin düzenlemiş olduğu ve Şili'li sanatçıların da katıldığı dayanışma gecelerinden söz edince, Hanlarova bu antifaşist dayanışmayı kutlu ve Şili halkının mücadelesini vargüçle desteklediğini şöyle ifade ediyor: "Ben de Şili halkının azadlığına öz kişisallarımla, şarkılarımla katılmışam."

Azerbaycan'da bir Devlet Opera Bale

Tiyatrosu ve yüzlerce halk tiyatrosunun varlığından söz ediyor Zeynep Hanlarova. Sosyalist toplum düzeninin kişilerin her türlü yaratıcılığını, yeteneğini geliştirip "Azerbaycan'da bir fabrika, bir işyeri düşünmem ki dernek bulunmasın. Halkın özünden, işçilerin, emekçilerin içinden çok iyi oynayanlar, türkü söyleyenler çıkıyor. Ve böylece derneklerin haddi hesabı yok. Hele Azerbaycan'da Karabakh denilen bir yer vardır, orada çocuklar ağlayanda derler ki, ağlamıyor, mahnu söylüyor. Bu bölgeden çok ünlü sanatçılar yetişmiştir."

"İrki bir olay saysak da, dini bir olay saysak da ve sadece insani bir olay saysak da Esir Türkler Davasını halletmek Türkiye Cumhuriyeti'nin bir vazifesidir." diyor faşist dergi.

Evet, bu çok "insani vazifeyi" sosyalist toplum yapısının daha da geliştirilmesi için coşku içinde yarıyan, ülkelerinin ekonomik düzeylerini, insanların yaşam düzeylerini her geçen gün daha ileri hedeflere erdirmek için vargüçle çalışan halklara karşı gerçekleştirecekler!...

Zeynep Hanlarova sözlerini şöyle bitiriyor:

"Ekim Sosyalist Devriminin tüm alanlarda olduğu gibi sanat alanındaki gelişmelere de çok büyük katkısı olmuştur. Düzdirem. (Öz söylüyorum)"

"Altaylardan gelip" Washington'da ilan edilen "Esir Milletler Haftası"na dört elle sarılan ve "ırkdaşlarını kurtarmaya" heveslenen, kendisinin bir süre önce "Rusya'da öldürüldüğü" iftirasını utanmadan yayan, "milliyetçilere" en güzel cevabı öz olarak böyle veriyor Zeynep Hanlarova... Ve böylece sermayesi yalan ve iftira olan faşist propaganda bir şamar daha indiriliyor.

TÖB-DER DÜNYA

ÖĞRETMEN HAREKETİYLE

DAYANIŞMASINI PEKİŞTİRMİŞTİR

SÜLEYMAN YAŞAR

FİSE (Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu) nun Moskova'da toplanan 11. Genel Kurul'unda TÖB-DER'in üyeliği oybirliğiyle kabul edildi. 27 Haziran - 1 Temmuz 1977 tarihleri arasında toplanan Genel Kurul'da, örgütümüzün üyeliği önerisinin alkışlarla karşılanarak, oybirliğiyle kabul edilmesinin çok önemli ve derin bir anlamı vardır. Türkiye'de öğretmenlerin altmış yılı aşkın bir örgütlenme, örgütlü mücadele geleceği olmasına rağmen, dünya öğretmen örgütlerinin arasına katılamamış olması büyük bir eksiklik olarak duruyordu. Bu eksikliğin giderilmesi; Türkiye'de genel olarak emekçi halkımızın yükselen demokratik muhalefeti içinde, özel olarak eğitim emekçilerinin örgütlü mücadelesiyle mümkün olmuştur. Bir yıl önce yapılan TÖB-DER 3. Olağan Kongresi'nde alınan kararlar ve bu kararları hayata geçirme mücadelesi örgütümüzün ulaştığı niteliği belirtmeye yeterlidir sanıyorum.

ULUSLARARASI DAYANIŞMA BİLCİNİ

Geçen yıl yapılan Kongre'de uluslararası öğretmen örgütleriyle ilişkimizin eksikliği vurgulanmış ve bu eksikliğin giderilmesi için yönetimize görev verilmiştir. Kongre kararlarını yaşıyan güç koşullara rağmen kararlı bir şekilde hayata geçiren örgütümüz, uluslararası ilişkileri de ihmal etmedi. Aksine, yazışmalar düzeyindeki ilişkiyi aşmak için yoğun çaba sarfetti. Bir taraftan örgütümüzün dünya öğretmen örgütleri arasında tanıtılması için çalışırken, diğer taraftan dünya öğretmen örgütlerini üyelerimize ve kamuoyuna tanıtmaya çalışıyordu. Bütün bu çabalar ve ardi arkası kesilmeyen ilişkiler kısa zamanda meyvasını verdi ve TÖB-DER, ilk defa uluslararası bir toplantıya resmen çağrıldı.

Katıldığımız ilk toplantı Cezayir'de yapıldı. Çağrılı olduğumuz "Filistin Halkı ve Öğretmenleriyle Dayanışma Toplantısı"nda ilk defa dünya öğretmenlerinin temsilcileriyle ilişki kurma fırsatını bulduk. Alınan kararlar sonucunda, örgütümüzün yüklediği sorumlulukla 15 Mayıs gününü Filistin Öğretmenleri ve Halkıyla Dayanışma Günü olarak kutladık. Şubelerimizde yapılan bu toplantılarda da görüldü ki, örgütümüz enternasyonal dayanışmaya susamıştır ve bunun geliştirilmesini vazgeçilmez bir görev olarak görmektedir.

Kongresinde dört delegeyle temsil edildiğimiz Federasyon, ardından da anlaşılacağı gibi sendikalar Federasyonudur. TÖB-DER, sendika hakkını alması bir örgüt olmasına rağmen üyeliğe kabul edilmiştir. Elli ülke öğretmen örgütlerinin katıldığı federasyonda sendika hakkı olmayan örgütlerin sayısı bir elin parmaklarından azdır. Bu örgütlerden biri de bilindiği gibi TÖB-DER'dir.

SERMAYE NİÇİN KORKUYOR

TÖB-DER'in böyle bir toplantıya katılmasına tahammülü olmayan egemen sınıfların dünya ölçüsünde örgütlü olmamıza, uluslararası anlaşmalar düzeyinde bir itirazları yoktur. Paris'te (1965) Öğretmen Statüsü ile ilgili Konferans'ta alınan kararlar arasında öğretmenlerin uluslararası ilişkilerinin geliştirilmesi ve bunun gibi birçok demokratik haklarının savunulması da vardır ve Türkiye, bu anlaşmaya imza koymuştur. Ayrıca, 1975 yılında yapılan Helsinki Konferansı'nda imzalanan "Nihai Belge"de de birçok demokratik hakların verilmesi kabul edilmiş ve Türkiye bu anlaşmaya da imza atmıştır.

Dünya ölçüsünde örgütlenmiş olan sermaye sınıflarının, emekçi halkın örgütlenmesine ve uluslararası ilişkilerini geliştirmeye karşı duydukları korku yer-siz değildir. Bu tepki bile, emekçilerin bundan sağla-

ULKEMİZDE ÖĞRETMENLERİN İLERİCİ ÖRGÜTÜ TÖB-DER'İN DÜNYA ULUSLARARASI ÖĞRETMEN SENDİKALARI FEDERASYONU (FİSE)NA KATILMASI BÜYÜK YANKILAR UYANDIRDI. TÖB-DER GENEL BAŞKAN YARDIMCISI SÜLEYMAN YAŞAR, TÖB-DER'İN FİSE'YE KATILMASININ TAŞIDIĞI ÖNEM VE ANLAMI YÜRÜYÜŞ'E ŞÖYLE ANLATTI:

yacakları yararların çok açık bir belirtisi oluyor. TÖB-DER'in ülkemizde sağladığı öğretmen hareketinin birliğini dünya öğretmen hareketinin birliğiyle pekiştirilmesi, önemli aşımamam bir olaydır. Ülkemizde gelişen öğretmen hareketi iç dinamiklerinin dış dinamiklerle birleştirilmesinin, dünyada barış, sosyal ilerleme, eğitim, bilim ve kültürel gelişmeye önemli katkılar olacaktır. Uluslararası işbirliği ve dostluk, bu diyalogik etkileşim ve ilişkinin doğal bir sonucu olarak daha ileri boyutlara ulaşacaktır.

ORTAK SORUMLULUKLAR

TÖB-DER'in FİSE Kongresi'ne katılmasıyla, dünya öğretmenlerine Türkiye eğitim emekçilerinin ve emekçi halkımızın eğitim problemleri, anti-demokratik baskılar aktarmıştır. Dünya öğretmenlerinin büyük bir dikkatle izledikleri Türkiye'deki gelişmeler, bu toplantıda yapılan konuşmalar ve kurulan ilişkilerle daha açık bir şekilde bilince çıkmıştır. Elli ülkeden 73 üye öğretmen örgütü adına 208 delegenin yanı sıra, FİSE'ye üye olmadığı halde, FİSE ile ilişkileri bulunan çeşitli ülkelerden öğretmen örgütleri, 160 milyon üyeli Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu, Dünya Demokratik Kadın Örgütleri Federasyonu, Dünya Demokratik Gençlik Örgütleri Federasyonu ve pek çok işkolundan işçi sendikaları federasyonları bu toplantıda temsil edilmiştir. Örgütümüz, böyle bir birliğe katılmakla bir bütünün parçası olarak yeni sorumluluklar alırken, aynı şekilde bütüne de kendi meseleleriyle ilgili sorumluluklar yüklemiştir.

Eskiden de, üye olmadıkça önce de, bu sorumluluklar yoktu demek isteyorum. Örgütümüz FİSE'ye üye olmadan da onurlu ilişkiler kurmuş ve TÖB-DER'in yakından tanınması için çaba sarfetmiştir. Ülke-

EYLEM BİRLİĞİ

FİSE'nin 11. Olağan Kongresi'nde aldığı karar, "ÖZGÜRLÜK, ULUSAL BAĞIMSIZLIK, DEMOKRATİK VE SENDİKAL HAKLAR ÜGRUNA MÜCADELE EDEN ÖĞRETMEN VE HALKLARLA DAYANIŞMA" başlığı altında bildirir olarak tüm dünyaya yayılmıştır.

"27 Haziran - 1 Temmuz 1977 tarihleri arasında Moskova'da toplanan FİSE'nin 11. Olağan Kongresi, Özgürlük, Ulusal Bağımsızlık, Demokratik ve Sendikalar Hakkında Mücadele eden öğretmenlerle ve halklarla olan derin dayanışmasını belirtir..." diye başlayan bildir, özetle, şu görüşlere yer vermiştir:

"Öğretmenler ve genel olarak işçiler, demokratik bir eğitimin ancak demokratik bir toplumda varolabileceğini ve kendisini mükemmelleştireceğini kendi öz deneyimlerinden anlarlar. Demokratik bir eğitim için öğretmenlerce yürütülen faaliyetler tüm toplumsal mücadelelere ve işçilerin demokratik ve sendikalar haklarının savunulmasıyla her geçen gün daha sıkı bir şekilde kaynaşır: öğretmenler, eğitimin ve toplumsal kanunların iyileştirilmesi için zaruri olan değişimleri ve ilerlemeleri gerçekleştirmek amacıyla, işçilerle olan eylem birliğini sürekli olarak geliştiriyorlar. Demokratik bir eğitim, özgürlükler, demokratik ve sendikalar hakları ve ulusal bağımsızlık doğrultusunda verilen mücadelelerin kapsamları genişliyor ve öğretmenler bu alanda çok önemli bir rolü yerine getiriyorlar. Bugünkü bunalımlar çerçevesinde, emperyalizm ve gerici güçler, demokratik özelemlere ve değişiklikli özelemlere karşı çıkmakta ve öğretmenlere ve onların örgütlerine karşı giderek daha da saldırganlaşmaktadır. Bu baskı, dünyanın çeşitli bölgeleri ve ülkelerinde geniş çapta görülmektedir. Ve öğretmenler, haklarına karşı girilen çeşitli biçimlerdeki baskı ve saldırılara karşı laşmakta ve bunlar, pek çok defalar, kaba faşist baskı hapsedilme, işkence ölüm şeklini almaktadır. İhtiyaçları olan desteği görebilmek için bu öğretmenlere ve onların örgütlerine geniş, sürekli ve aktif dayanışmanın daha fazla sayıda örgütlere gösterilmesi gerekir. Böyle bir dayanışma, pek çok kez hükümetlerin geriletilmekte, onla n təcrid edilmesine ve uluslararası arenada mahkum edilmelerine yardımcı olmaktadır

"Konferans, halkların bağımsızlık ve kendi kaderini özgürce tayin etme haklarını tümüyle desteklediğini belirtir. Geçtiğimiz dönemde sömürgeciği alt eden Angola, Mozambik ve Gine-Bissau halklarının ve diğer ülke halklarının zaferlerini ve aynı zamanda Djibouti'nin bağımsızlığına kavuşmasını selamlıyoruz."

TÖB-DER, Dünya Öğretmen Sendikaları Konferasyonu'nun bir parçası olarak 11. Genel Kurul'da alınan (özetini veremeye çalıştığımız) bu kararının ödünsüz olarak hayata geçirilmesi mücadelesindedir artık.

mizde verdiğimiz mücadeleyle de örgütümüz, FİSE'ye ve ona bağlı örgütlere benimsenmiştir. Bu yüzden ki, üyeliğimiz hiç bir tartışmaya yol açmadık, oybirliğiyle kabul edildi. Bugün artık TÖB-DER, Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu üyesidir ve onun aldığı kararlar ışığında, ülkemizin özgül koşullarında mücadele veren bir örgüttür.